

AMMATTIKORKEAKOULUJEN VALINTAPERUSTESUOSITUS
KEVÄT 2019

15.10.2018

SISÄLLYSLUETTELO

1 YLEISOSIO; AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTOON JOHTAVA KOULUTUS.....	1
1.1 Hakukelpoisuus ammattikorkeakoulututkintoon johtaviin opintoihin	1
1.2 Hakukelpoisuuden osoittaminen	1
1.3 Valintaperusteet	2
1.4 Harkinnanvarainen haku.....	7
1.5 Kielitaidon osoittaminen valinnoissa	7
1.5.1 Suomen tai ruotsin kielikoe.....	7
1.5.2 Englannin kielitaito vieraskielisissä koulutuksissa	7
1.6 Työkokemus.....	8
1.7 Esteetön opiskelijavalinta – valintakokeen erityisjärjestelyt	8
2 YLEISOSIO; YLEMPÄÄN AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTOON JOHTAVA KOULUTUS.....	9
2.1 Hakukelpoisuus ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavaan koulutukseen (koskee suomenkielisiä, ruotsinkielisiä ja vieraskielisiä koulutuksia)	9
2.1.1 Pohjakoulutusvaatimus.....	9
2.1.2 Työkokemusvaatimus	9
2.1.3 Tutkinto- ja työtodistusten toimittaminen	10
2.2 Valintaperusteet ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavaan koulutukseen (koskee suomenkielisiä, ruotsinkielisiä ja vieraskielisiä koulutuksia)	10
2.3 Valinta tasapisteissä olevien välillä	11
2.4 Esteetön opiskelijavalinta – valintakokeen erityisjärjestelyt	11
3 HUMANISTISEN JA KASVATUSALAN AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO	11
3.1 Opiskelijavalinta suomenkieliseen päivätoteutukseen	11
3.1.1 Yhteisöpedagogi (AMK) ja yhteisöpedagogi (AMK), Kirkon nuorisotyö	12
3.1.2 Valintakoe	13
3.2 Opiskelijavalinta suomenkieliseen monimuotototeutukseen	13
3.2.1 Yhteisöpedagogi (AMK) ja Yhteisöpedagogi (AMK), työyhteisöjen kehittäjä	13
3.2.1.1 Valintakoe	14
3.2.1.2 Työkokemus osana valintakoetta.....	14
3.2.2 Tulkki (AMK).....	15
3.2.2.1 Valintakoe	15
3.2.3 Tulkki (AMK), asiointitulkkkaus.....	15
3.2.3.1 Valintakoe	15
3.3 Opiskelijavalinta vieraskieliseen päivätoteutukseen	15
4 KULTTUURIALAN AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO.....	16
4.1 Opiskelijavalinta suomen- ja ruotsinkieliseen päivätoteutukseen.....	16
4.1.1 Opiskelijavalinta	16
4.2 Opiskelijavalinta suomen- ja ruotsinkieliseen monimuotototeutukseen	17
4.2.1 Opiskelijavalinta.....	17
4.3 Opiskelijavalinta vieraskieliseen päivä- ja monimuotototeutukseen.....	18
5 LUONNONVARA-ALAN AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO.....	18
5.1 Opiskelijavalinta suomen- ja ruotsinkieliseen päivätoteutukseen.....	18

5.1.1 Valintatapa.....	18
5.1.2 Koulumenestyksen pisteytys päivätoteutuksissa.....	18
5.1.3. Valintakokeet.....	18
5.2 Opiskelijavalinta suomen- ja ruotsinkieliseen monimuotototeutukseen.....	19
5.2.1 Valintatapa.....	19
5.2.2 Valintakoe.....	19
6 MATKAILU- JA RAVITSEMISALAN AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO.....	19
6.1 Opiskelijavalinta suomenkieliseen päivätoteutukseen.....	19
6.1.1 Valintatapa.....	19
6.1.2 Koulumenestyksen pisteytys.....	20
6.1.3 Valintakoe.....	20
6.2 Opiskelijavalinta suomenkieliseen monimuotototeutukseen.....	21
6.2.1 Valintatapa.....	21
6.2.2 Valintakoe.....	21
6.2.3 Työkokemus.....	21
6.3 Opiskelijavalinta vieraskieliseen päivätoteutukseen.....	21
6.3.1 Valintatapa.....	22
6.3.2 Valintakoe.....	22
7 SOSIAALI-, TERVEYS- JA KAUNEUDENHOITOALAN AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO.....	22
7.1 Opiskelijavalinta suomenkieliseen ja ruotsinkieliseen päivä- ja monimuotototeutukseen.....	22
7.1.1 Koulumenestyksen pisteytys.....	25
7.1.2 Esivalintakoe.....	25
7.1.3 Valintakoe.....	25
7.2 Opiskelijavalinta vieraskieliseen päivä- ja monimuotototeutukseen.....	27
7.2.1 Valintakoe.....	29
8 LIIKUNNAN AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO.....	29
8.1 Opiskelijavalinta suomen- ja ruotsinkieliseen päivätoteutukseen.....	30
8.1.1 Opiskelijavalinta.....	30
8.1.2 Varsinaisen valinnan valintatavat.....	31
8.1.3 Koulumenestyksen pisteytys.....	31
8.1.4 Valintakoe.....	32
8.2 Opiskelijavalinta suomenkieliseen monimuotototeutukseen.....	33
8.2.1 Opiskelijavalinta.....	33
8.3 Opiskelijavalinta vieraskieliseen päivätoteutukseen.....	33
8.3.1 Opiskelijavalinta.....	33
9 TEKNIKAN AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO.....	34
9.1 Insinöörikoulutus ja laboratorioanalytikkokoulutus.....	34
9.1.1 Opiskelijavalinta suomen- ja ruotsinkieliseen päivä- ja monimuotototeutukseen.....	35
9.1.1.1 Koulumenestyksen pisteytys.....	35
9.1.1.2 Valintakoe.....	36
9.1.2 Opiskelijavalinta vieraskieliseen päivä- ja monimuotototeutukseen.....	36

9.1.3.1 Valintakoe	37
9.2 Rakennusarkkitehtikoulutus	37
9.2.1 Opiskelijavalinta suomenkieliseen päivätoteutukseen	37
9.2.1.1 Valintakokeet	38
9.3 Rakennusmestarikoulutus	38
9.3.1 Opiskelijavalinta suomen- ja ruotsinkieliseen päivä- ja monimuotototeutukseen	38
9.3.1.1 Valintakoe	38
9.3.1.3 Rakennusalan työkokemus.....	39
10 MERENKULKUALAN AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO	39
10.1 Opiskelijavalinta suomen- ja ruotsinkieliseen päivätoteutukseen.....	39
10.1.1 Valintakoe	40
10.1.2 Työkokemus	40
10.2 Opiskelijavalinta suomen- ja ruotsinkieliseen monimuotototeutukseen	41
10.2.1 Valintakoe	41
10.3 Opiskelijavalinta vieraskieliseen päivätoteutukseen	41
10.3.1 Valintakoe	41
10.4 Muita tietoja	41
10.4.1 Lääkärintodistus.....	41
10.4.2 Opiskeluoikeuden peruuttaminen	42
11 LIIKETALOUDEN AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO	42
11.1 Opiskelijavalinta suomen- ja ruotsinkieliseen päivätoteutukseen.....	42
11.1.1 Opiskelijavalinta	42
11.1.2 Koulumenestyksen pisteytys.....	43
11.1.3 Valintakoe	44
11.2 Opiskelijavalinta suomenkieliseen monimuotototeutukseen	45
11.2.1 Opiskelijavalinta	45
11.2.2 Työkokemus	46
11.2.3 Valintakoe	46
11.3 Opiskelijavalinta vieraskieliseen päivätoteutukseen	46
11.3.1 Opiskelijavalinta	47
11.3.2 Valintakokeet	47
11.4 Opiskelijavalinta vieraskieliseen monimuotototeutukseen	48
11.4.1 Opiskelijavalinta	48
11.4.2 Työkokemus	49
11.4.3 Valintakokeet	49
AIKATAULULIITE.....	50

VALINTAPERUSTESUOSITUS / KEVÄT 2019

1 YLEISOSIO; AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTOON JOHTAVA KOULUTUS

1.1 Hakukelpoisuus ammattikorkeakoulututkintoon johtaviin opintoihin

Hakukelpoisuudesta ammattikorkeakouluihin on säädetty ammattikorkeakoululaissa 932/2014.

Voit hakea ammattikorkeakoulututkintoon johtaviin opintoihin, jos olet suorittanut

- suomalaisen lukion oppimäärän tai ylioppilastutkinnon
- International Baccalaureate -tutkinnon (IB)
- European Baccalaureate -tutkinnon (EB)
- Reifeprüfung (RP) tai Deutsche Internationale Abitur tutkinnon (DIA)
- 120 opintoviikon tai 180 osaamispisteen laajuisen suomalaisen ammatillisen perustutkinnon tai sitä vastaavan aiemman vähintään 80 opintoviikon laajuisen suomalaisen ammatillisen tutkinnon
- suomalaisen opistoasteen tai ammatillisen korkea-asteen tutkinnon
- näyttötutkintona suoritettua suomalaisen ammatillisen perustutkinnon, ammattitutkinnon tai erikoisammattitutkinnon tai niitä vastaavaa aikaisempaa tutkinnon tai
- ulkomaisen koulutuksen, joka asianomaisessa maassa antaa hakukelpoisuuden korkeakouluopintoihin.

Valintaperustesuosituksessa esitettävillä tutkintovaatimuksilla tarkoitetaan lähtökohtaisesti aina suomalaista tutkintoa, ellei asiasta toisin mainita.

Korkeakoulututkinnolla ei voi hakea ellei hakukohteen valintaperusteissa toisin mainita. Joihinkin hakukohteisiin ammattikorkeakoulut voivat vaatia tietyn tutkinnon tai muita todistuksia.

Joihinkin ammattikorkeakouluihin haettaessa voidaan harkinnanvaraisesti todeta hakukelpoiseksi hakija, jolla ammattikorkeakoulu katsoo olevan riittävät tiedot ja taidot ammattikorkeakouluopintoja varten kyseiseen hakukohteeseen. Lisätietoja on kohdassa 1.4.

1.2 Hakukelpoisuuden osoittaminen

Suomalaisella tutkintotodistuksella hakevien todistuskopiot tarkistetaan vain hyväksytyksi tulleilta. Poikkeuksena ovat ennen vuotta 1990 suomalaisen ylioppilastutkinnon suorittaneet, joiden on ladattava liite hakemuksensa perusteena olevasta tutkintotodistuksesta hakemukselle tai toimitettava todistuskopiot ennalta ilmoitettuna määräaikaan korkeakoulujen hakijapalveluihin (ks. aikataululiite).

Osoittaakseen hakukelpoisuutensa **Suomen ulkopuolella suoritettulla tutkinnolla hakevan** on ennalta ilmoitettuna määräaikaan (ks. aikataululiite) ladattava liite hakemuksensa perusteena olevasta tutkintotodistuksesta hakemukselle tai toimitettava se ylimpänä ammattikorkeakouluhakutoiveena olevan ammattikorkeakoulun hakijapalveluihin, joka tekee päätöksen hakukelpoisuudesta kaikkiin ammattikorkeakoulujen hakutoiveisiin.

Oppilaitoksen myöntämä väliaikainen todistus hakijan valmistumisesta hyväksytään hakukelpoisuuden osoittavana todistuksena, jos virallista tutkintotodistusta ei pystytä toimittamaan ennakkoon ilmoitettuun määräaikaan mennessä viranomaistoiminnasta tai siihen rinnastettavasta syystä.

IB, EB tai RP- tutkinnolla hakevien tulee ladata liite hakemuksensa perusteena olevasta tutkintotodistuksesta hakemukselle tai toimittaa todistuskopiot ennalta ilmoitettuna määräaikaan (ks. aikataululiite).

Jos tutkintotodistuksen kieli ei ole suomi, ruotsi tai englanti, niin hakijan on lisäksi toimitettava kopio virallisen kielenkääntäjän käännöksestä. Käännöksessä tulee olla kääntäjän allekirjoitus ja leima. Käännös tulee toimittaa ennalta ilmoitettuna määräaikana korkeakoulujen hakijapalveluihin (ks. aikataululiite).

Pakolaisasemassa oleva* tai **turvapaikanhakija** voi hakea ja tulla valituksi koulutukseen aivan kuten kuka tahansa muukin hakukelpoinen Suomen tai muun maan kansalainen.

Jos hakija on **pakolainen** tai **pakolaiseen rinnastettavassa asemassa **** tai **turvapaikanhakija**, eikä hän voi todistaa aikaisempaa tutkintoaan asiakirjoin, korkeakoulu voi kutsua hakijan valintakokeeseen tai lähettää hakemuksen tarvittaessa akateemiseen arviointiin. Hakukohteen korkeakoulu ratkaisee hakijalta pyytämänsä selvityksen perusteella, onko selvitys aikaisemmasta tutkinnosta riittävä.

Hakijalla tulee olla statuksestaan kertova viranomaispäätös (turvapaikkapäätös tai oleskelulupa suojelun perusteella). Hakijan tulee toimittaa kopio kyseisestä päätöksestä kaikkien hakukohteen korkeakoulujen hakijapalveluihin ennalta ilmoitettuna määräaikana (ks. aikataululiite). Korkeakoulujen yhteishaun asiakaspalveluryhmä suosittelee, että myös muukalaispassit, joissa on merkintä ”henkilöllisyys varmistamatta” hyväksytään, mutta AMK päättää kuitenkin itse, hyväksyykö ko. asiakirjan

Turvapaikkaa hakeva, joka ei ole vielä saanut päätöstä, voi statuksensa selvittämiseksi esittää esim. valintakoetilanteessa Migrin myöntämän kuvallisen henkilökortin ja hakukohteen vaatiessa myös Migrin maksullisen (20 €) vireilläolotodistuksen siitä, että hakija voi oleskella laillisesti Suomessa asiansa käsittelyn ajan ts. kunnes asia on lainvoimaisesti ratkaistu.

***pakolaisasemassa oleva eli turvapaikka** = Oleskelu kotimaan tai pysyvän asuinmaan ulkopuolella siitä syystä, että henkilöllä on perusteltu syy pelätä siellä vainoa. Vainon syyn tulee olla alkuperä, uskonto, kansallisuus, tiettyyn yhteiskunnalliseen ryhmään kuuluminen tai poliittinen mielipide. Lisäksi edellytetään, että henkilö on pelkonsa vuoksi haluton turvautumaan kyseisen valtion suojeluun.

**** pakolaiseen rinnastettavassa asemassa** on toissijaista suojelua saava henkilö = henkilöä uhkaa kotimaassa tai pysyvässä asuinmaassa kuolemanrangaistus, teloitus, kidutus tai muu epäinhimillinen tai ihmisarvoa loukkaava kohtelu tai rangaistus. Lupa voidaan myöntää myös, jos henkilö ei voi palata kotimaahan tai pysyvään asuinmaahan joutumatta vakavaan henkilökohtaiseen vaaraan siellä vallitsevan aseellisen selkkauksen vuoksi.

Asiakirjan väärentäminen tai väärinkäyttö voi johtaa rikosvastuuseen ja on poliisiviranomaiselle kuuluva asia

1.3 Valintaperusteet

Korkeakoulu määrittelee hakukohteittain, mitkä alla olevista valintatavoista ovat käytössä kyseisessä hakukohteessa, sekä antaa valintatapakohtaiset aloituspaikat. Pohjakoulutuksesta riippuen hakijat ovat mukana valitsemisessa hakukohteissa käytössä olevissa valintatavoissa.

Ammattikorkeakoulut ilmoittavat hakuohjeissa ja määrittelevät hakukohteittain varasijalle jäävien hakijoiden määrän.

Jos tasapistetilanteissa olevien välillä ei saada eroa valintatavoissa ilmoitettujen kriteerien perusteella, ammattikorkeakoulu voi valita kaikki tasapistetilanteessa olevat hakijat tai ei valitse ketään tasapistetilanteessa olevia hakijoita tai järjestelmä voi arpoa valittavan/valittavat.

Ammattikorkeakoulu voi perua hakijan opiskelupaikan, jos tutkinto- ja/tai työtodistuksia ei toimiteta ammattikorkeakoulun ilmoittamassa määräajassa tai jos hakija on antanut itsestään virheellisiä tietoja.

Koulumenestyksen pisteytykseen liittyvät pistetaulukot löytyvät jokaisen koulutusalan alakohtaisista valintaperustesuosituksista.

Valintapisteiden enimmäismäärä on seuraava:

VALINTATAPA 1: VALINTAKOE

Valintakoe 40/70/100 pistettä

Ammattikorkeakoulut voivat varata osan valintatapa 1:n aloituspaikoista ammatillisen tutkinnon suorittaneille hakijoille. (Kiintiössä ovat mukana ammatillisen perustutkinnon, ammattitutkinnon, erikoi ammattitutkinnon tai opisto- tai ammatillisen korkea-asteen tutkinnon suorittaneet). Ammattikorkeakoulut ilmoittavat ammatillisen tutkinnon suorittaneille varattavan kiintiön suuruuden hakukohteittain.

Ammattikorkeakoulujen hakijat asetetaan **valintatapa 1** tasapistetilanteessa paremmuusjärjestykseen seuraavin perustein:

1. valintakoepisteet
2. hakutoivejärjestys
3. ylitäyttö/alitäyttö/arvonta

VALINTATAPA 2: KOULUMENESTYS JA VALINTAKOE (valintatavassa mukana vain ylioppilastutkinnolla hakevat)

Vaihtoehto 2A

Koulumenestys	30 pistettä (ylioppilastutkinnon arvosanat)
Valintakoe	70 pistettä
Yhteensä	100 pistettä

Vaihtoehto 2B

Koulumenestys	60 pistettä (ylioppilastutkinnon arvosanat)
Valintakoe	40 pistettä
Yhteensä	100 pistettä

Ammattikorkeakoulujen hakijat asetetaan **valintatapa 2** tasapistetilanteessa paremmuusjärjestykseen seuraavin perustein:

1. valintakoepisteet
2. koulumenestyspisteet
3. hakutoivejärjestys
4. ylitäyttö/alitäyttö/arvonta

VALINTATAPA 3: TODISTUSVALINTA (valintatavassa mukana vain ylioppilastutkinnolla hakevat)

Vaihtoehto 3A

Koulumenestys	30 pistettä (ylioppilastutkinnon arvosanat)
---------------	---

Vaihtoehto 3B

Koulumenestys 60 pistettä (ylioppilastutkinnon arvosanat)

Ammattikorkeakoulu voi itse määritellä todistusvalinnassa alimman pisterajan tai kynnysehdon hakukohteeseen. Tarkemmat tiedot ilmoitetaan kyseisen hakukohteen hakuohjeissa.

Syksyllä ylioppilastutkintoon valmistuvat hakijat eivät ole mukana syksyn yhteishaun todistusvalinnoissa.

Ammattikorkeakoulujen hakijat asetetaan **valintatapa 3** tasapistetilanteessa paremmuusjärjestykseen seuraavin perustein:

1. koulumenestyspisteet
2. hakutoivejärjestys
3. ylitäyttö/alitäyttö/arvonta

VALINTATAPA 4: VALINTAKOE JA TYÖKOKEMUS

Työkokemuksen laatu (yleinen työkokemus tai alakohtainen työkokemus) määritellään tarkemmin koulutusalaakohtaisissa valintaperusteissa.

Valintakoe	70 pistettä
Työkokemus	30 pistettä
Yhteensä	100 pistettä

Ammattikorkeakoulujen hakijat asetetaan tasapistetilanteessa paremmuusjärjestykseen seuraavin perustein:

1. valintakoepisteet
2. työkokemuspisteet
3. hakutoivejärjestys
4. ylitäyttö/alitäyttö/arvonta

VALINTATAPA 5: SAT-TESTI (käytetään ainoastaan vieraskielisessä koulutuksessa)

OSIOT:

1. Evidence-Based Reading and Writing
 - Reading Test
 - Writing and Language Test
2. Math

Ammattikorkeakoulut ilmoittavat hakuohjeissa SAT-testin osiot joita se käyttää hakukohteessa valintaperusteena sekä mahdollisen alimman pisterajan joka hakijan tulee saavuttaa voidakseen tulla valituksi. Ainoastaan uusimuotoinen SAT-testi (maaliskuun 2016 jälkeen suoritettu) hyväksytään.

Virallinen SAT-tulosraportti tulee tilata suoraan testin järjestäjältä. Ammattikorkeakoulut voivat käyttää SAT-testituloksien keräämiseen myös sähköistä palvelua, josta tulostiedot ovat saatavilla. SAT-testissä jo olleiden tulee erikseen tilata testin järjestäjältä testitulos toimitettavaksi ammattikorkeakouluihin. SAT-testin tulokset tulee toimittaa kaikkiin niihin ammattikorkeakouluihin, jotka käyttävät kyseistä valintamenettelyä **10.4.2019** mennessä. Hakijan itse tulostamia tai lähettämiä raportteja ei voida ottaa huomioon.

EB-, IB- ja Reifeprüfung-tutkintojen muuntokaava

IB-tutkinnon, EB-tutkinnon ja Reifeprüfung-tutkinnon suorittaneet hakijat muuntavat tutkintotodistuksensa arvosanat seuraavan muuntotaulukon mukaisesti:

EB-tutkinto		IB-tutkinto (Diploma)	Reifeprüfung-tutkinto	Suomalainen ylioppilastutkinto
Matematiikka	Muu ainekohtainen koe			
9,50–10,00	9,00–10,00	7 (Excellent)	13–15 pistettä	Laudatur
8,50–9,45	8,00–8,95	6 (Very good)	10–12 pistettä	Eximia cum laude approbatur
7,00–8,45	7,00–7,95	5 (Good)	8–9 pistettä	Magna cum laude approbatur
6,00–6,95	6,00–6,95	4 (Satisfactory)	7 pistettä	Cum laude approbatur
5,00–5,95	5,00–5,95	3 (Mediocre)	5–6 pistettä	Lubenter approbatur
4,00–4,95	4,00–4,95	2 (Poor)	4 pistettä	Approbatur

IB- EB- ja RP-tutkintojen aineiden rinnastus suomalaisen ylioppilastutkinnon aineisiin

IB-tutkinnon aineiden rinnastus ylioppilastutkinnon aineisiin

IB- tutkinto	YO
RYHMÄ 1: opiskelijan äidinkieli	
A-kieli – Oppilaan paras kieli, yleensä äidinkieli	Äidinkieli
RYHMÄ 2: vieraat kielet	
Taso B	2. kotimainen kieli, pitkä
	Vieras kieli, pitkä
	Vieras kieli, lyhyt
RYHMÄT 3 ja 4: Reaaliaineet	
Muu aine	Reaaliaineet
*Biologia	*Biologia
*Fysiikka	*Fysiikka
*Kemia	*Kemia

RYHMÄ 5: matematiikka	
Matematiikka High level & Standard level	Pitkä matematiikka
Mathematical studies	Lyhyt matematiikka

* Käytössä vain tekniikan alalla. Muilla aloilla nämä sisältyvät reaaliaineisiin.

EB-tutkinnon aineiden rinnastus ylioppilastutkinnon aineisiin

EB- tutkinto	YO
1. kieli (L1)	Äidinkieli
2. kieli (L2)	2. kotimainen kieli, pitkä
3. kieli (L3)	Vieras kieli, pitkä
4. kieli (L4)	Vieras kieli, lyhyt
Muu aine	Reaaliaineet
*Biologia	*Biologia
*Fysiikka	*Fysiikka
*Kemia	*Kemia
Matematiikka Standard level (5 tuntia)	Pitkä matematiikka
Matematiikka Elementary level (3 tuntia)	Lyhyt matematiikka

* Käytössä vain tekniikan alalla. Muilla aloilla nämä sisältyvät reaaliaineisiin.

RP-tutkinnon eri aineiden rinnastus yo-tutkintoon sekä niiden pisteytys

Reifeprüfung -tutkinnosta saatavat pisteet muunnetaan yo-arvosanoja vastaaviksi jakamalla pisteet kohdasta "Prüfungsergebnis in vierfacher Wertung" neljällä (esim. $48/4 = 12 = E$) tai kohdasta "Prüfungsergebnis in dreifacher Wertung" kolmella (esim. $27/3 = 9 = M$).

RP- tutkinto	YO
Muttersprachliches Niveau	Äidinkieli
Toinen kieli	Äidinkieli
A-kieli	Vieras kieli, pitkä
B1-, B2- ja B3-kieli	Vieras kieli, lyhyt
Muu aine	Reaaliaineet
*Biologia	*Biologia
*Fysiikka	*Fysiikka
*Kemia	*Kemia
Matematiikka, pitkä	Pitkä matematiikka
Matematiikka	Lyhyt matematiikka

* Käytössä vain tekniikan alalla. Muilla aloilla nämä sisältyvät reaaliaineisiin.

1.4 Harkinnanvarainen haku

Jokainen ammattikorkeakoulu päättää harkinnanvaraisesta hakemisesta koulutuksittain. Harkinnanvaraisesti hakevan tulee toimittaa kopio todistuksista, joihin haluaa vedota, kaikkien hakutoiveina olevien ammattikorkeakoulujen hakijapalveluihin ennalta ilmoitettuna määräaikana (ks. aikataululiite). Harkinta kohdistuu vain hakijan hakukelpoisuuteen.

1.5 Kielitaidon osoittaminen valinnoissa

1.5.1 Suomen tai ruotsin kielikoe

Suomen tai ruotsin kielikoe voidaan järjestää hakijalle, jonka äidinkieli ja/tai koulusivistyskieli on eri kuin opetuskieli. Henkilön katsotaan saaneen koulusivistyksensä sillä kielellä, jolla hän on perusopetuslain (628/1998) tai lukiolain (629/1998) mukaisista tai vastaavista opinnoista saamassaan päättötodistuksessa saanut hyväksytyt arvosanat äidinkielenä opiskellusta suomen tai ruotsin kielestä. Koulusivistyskieleksi katsotaan myös kieli, jolla henkilö on ylioppilastutkinnossa suorittanut hyväksytyt kokeen äidinkielessä tai saanut vähintään arvosanan magna cum laude approbatur suomi tai ruotsi toisena kielenä –kokeessa.

Kielikokeen sijaan voidaan näyttönä suomen tai ruotsin kielen taidosta hyväksyä myös vähintään yleisen kielitutkinnon taitotasolla 4 osoitettu taito puhumisessa ja puheen ymmärtämisessä sekä kirjoittamisessa ja tekstin ymmärtämisessä. Myös valtionhallinnon kielitutkinnon suullisen taidon ja kirjallisen taidon osakokeiden suorittaminen vähintään taitotasolla hyvä voidaan hyväksyä vastaavana osoituksena suomen tai ruotsin kielen taidosta.

1.5.2 Englannin kielitaito vieraskielisissä koulutuksissa

Vieraskieliset koulutukset vaativat erittäin hyvän englannin kielen taidon, jotta vieraskielisissä kouluksissa voi menestyä. Hakijoiden kielitaito arvioidaan valintakokeessa tai SAT-testissä, mistä on tarkempi kuvaus alakohtaisissa valintaperusteissa.

Hakiessaan vieraskieliseen koulutukseen hakijan ei tarvitse toimittaa todistusta kielitaidostaan.

1.6 Työkokemus

Työkokemuspisteitä laskettaessa otetaan huomioon vain 18-vuotiaana tai sen jälkeen hankittu työkokemus, joka on kertynyt kevään haussa viimeistään **31.7.2019**. Kaksi kuukautta yleistä (ei tarvitse olla alakohtaista) työkokemusta tuottaa yhden pisteen. Työkokemuksesta voi saada enintään 30 pistettä.

Pisteitä voi saada vain työkokemuksesta, josta on työnantajan antama työtodistus, ja joka tarkistetaan hyväksytyksi tulleilta. Työtodistuksesta tulee ilmetä mm. työsuhteen tarkka alkamis- ja päättymispäivä, työnantajan yhteystiedot, työtehtävät ja osa-aikatyön kohdalla työtunnit. Työtodistuksia ei tarvitse pääsääntöisesti toimittaa hakuajankana. Työtodistusten toimitusohjeet ovat aikataululiitteessä. Varusmiespalvelusta, naisten vapaaehtoista asepalvelusta, siviilipalvelusta tai hoitovapaata ei lasketa työkokemukseksi.

Yrittäjyys hyväksytään työkokemukseksi, jos siitä on todistus, joka osoittaa, että hakija on tai on ollut YEL tai MYEL- vakuutettu. (YEL= yrittäjäeläkevakuutus, MYEL=viljelijöiden, metsätalallisten, kalastajien ja poronhoitajien sekä heidän perheenjäsentensä työeläkevakuutus). Ulkomainen yrittäjyys todistetaan vastaavin virallisin dokumentein.

Hakijan tulee muuntaa osa-aikatyön tunnit kokoaikaiseksi niin, että 150 tuntia tai 20 vähintään 7 tunnin työpäivää vastaa yhtä kuukautta. Työkokemuksen ei tarvitse olla yhtäjaksoista eikä saman työnantajan palveluksessa hankittua. Rinnakkaisista työsuhteista voi saada työkokemuspisteitä vain päätoimista työskentelyä vastaavan määrän. Mikäli työtodistus on kirjoitettu muulla kielellä kuin suomi, ruotsi tai englanti, on hakijan toimitettava hakijapalveluihin alkuperäiskielisen todistuskopion lisäksi kopio virallisen kielenkääntäjän suomeksi, ruotsiksi tai englanniksi tekemästä käännöksestä, josta tulee käydä ilmi kääntäjän nimi, allekirjoitus ja leima.

Mahdolliset koulutusalaikohtaiset työkokemusvaatimukset on tarkemmin esitetty alakohtaisissa valintaperustesuosituksissa.

1.7 Esteetön opiskelijavalinta – valintakokeen erityisjärjestelyt

Hakija hakee oikeutta valintakokeen suorittamista koskeviin erityisjärjestelyihin erillisellä hakemuksella, joka on tulostettavissa jokaisen korkeakoulun verkkosivuilta.

Hakemuksessa hakija kuvaa tarvitsemansa valintakokeen erityisjärjestelyt sekä perustelut erityisjärjestelyjen hakemiselle. Hakemukseen tulee liittää kopiot todistuksista, joihin hakija vetoaa. Lausunnot saavat olla pääsääntöisesti enintään 5 (viisi) vuotta vanhoja. Hakemuksessa on tarkempi ohjeistus liitteistä.

Jos valintakokeen erityisjärjestelyihin oikeuttava este on jo olemassa hakuajankana, valintakokeiden erityisjärjestelyhakemus tulee jättää korkeakoulujen sopimaan yhteiseen määräaikaan mennessä (ks. aikataululiite). Hakemus toimitetaan erikseen kaikkiin korkeakouluihin, joihin hakija on hakenut. Korkeakoululla voi olla täydentävää ohjeistusta esim. kaksivaiheisiin valintoihin liittyen. Hakemus toimitetaan ao. korkeakoulujen hakijapalveluihin.

Jos valintakokeen erityisjärjestelyihin oikeuttava este syntyy tai todetaan hakujan päättymisen ja valintakoeajankohdan välillä, tulee hakijan jättää erityisjärjestelyhakemus viipymättä kaikkien niiden hakutoiveiden korkeakoulujen hakijapalveluihin, joissa järjestettäviin valintakokeisiin hakija osallistuu. Korkeakoulu voi evätä hakijalta oikeuden erityisjärjestelyihin, mikäli järjestelyt ovat esim. aikataulusyistä mahdotonta toteuttaa.

Valintakokeen erityisjärjestelyt ovat hakukohdekohtaisia ja voimassa vain määrättyinä valintakoepäivinä. Päätöksenteossa noudatetaan hyvän hallintotavan mukaisia menettelyjä. Erityisjärjestelyistä annetaan hakijalle ilmoitus (ei päätös) riittävän hyvissä ajoin ennen valintakoetta. Erityisjärjestelyhakemuksen liitteet ovat salassa pidettäviä.

2 YLEISOSIO; YLEMPÄÄN AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTOON JOHTAVA KOULUTUS

2.1 Hakukelpoisuus ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavaan koulutukseen (koskee suomenkielisiä, ruotsinkielisiä ja vieraskielisiä koulutuksia)

Hakukelpoisuuden ylempään AMK-tutkintoon antaa soveltuva ammattikorkeakoulututkinto tai muu soveltuva korkeakoulututkinto sekä tämän jälkeen hankittu vähintään kolmen vuoden työkokemus asianomaiselta alalta. Asianomaiseksi alaksi katsotaan sekä ala, jolle nyt ollaan hakemassa että ala, jolta korkeakoulututkinto on.

2.1.1 Pohjakoulutusvaatimus

Ammattikorkeakoulu määrittelee pohjakoulutusvaatimuksen jokaiseen hakukohteeseen erikseen.

Haussa käytettävän tutkinnon on oltava suoritettuna niin, että lopullisen **tutkintotodistuksen kopio** on perillä korkeakoulun hakijapalveluissa ennalta ilmoitettuna määräaikana (ks. aikataululiite).

Osoittaakseen hakukelpoisuutensa **Suomen ulkopuolella suoritettulla tutkinnolla hakevan** on laadettava liite hakemuksensa perusteena olevasta tutkintotodistuksesta hakemukselle tai toimitettava se korkeakoulun hakijapalveluihin ennalta ilmoitettuna määräaikana (ks. aikataululiite).

Jos todistus on annettu muulla kielellä kuin suomeksi, ruotsiksi tai englanniksi, on hakijan toimitettava siitä kopio virallisen kielenkääntäjän suomeksi, ruotsiksi tai englanniksi tekemästä käännöksestä ylimpänä hakutoiveena olevan ammattikorkeakoulun hakijapalveluihin. Kopioiden on oltava perillä hakijapalveluissa ennalta ilmoitettuna määräaikana (ks. aikataululiite).

Jos hakija on **pakolainen** tai pakolaiseen rinnastettavassa asemassa, eikä hän voi todistaa tutkintoaan asiakirjoin, ammattikorkeakoulu voi kutsua hakijan valintakokeeseen tai hänen määräaikaan mennessä toimittamansa ennakkotehtävä voidaan ottaa huomioon. Hakijalla tulee olla pakolaisstatuksestaan kertova viranomaispäätös (turvapaikkapäätös tai oleskelulupa suojelun perusteella). Hakijan tulee toimittaa kopio kyseisestä päätöksestä kaikkien hakukohteiden ammattikorkeakoulujen hakijapalveluihin ennalta ilmoitettuna määräaikana (ks. aikataululiite).

2.1.2 Työkokemusvaatimus

Hakukelpoisuuteen vaaditaan 36 kuukautta (kolme vuotta) työkokemusta, joka on kertynyt lopullisen korkeakoulututkintotodistuksen myöntämispäivästä alkaen ja se on hankittu kevään haussa **31.7.2019** mennessä.

Ammattikorkeakoulu hyväksyy työkokemukseksi myös aiemmin Suomessa suoritetun opistoasteen tai ammatillisen korkea-asteen tutkinnon (tutkinto voi olla miltä koulutuslata tahansa) jälkeen, ennen korkeakoulututkintoa hankitun työkokemuksen. Myös tässä tapauksessa vaaditaan asianomaiselta alalta hankittu vähintään 36 kuukauden (kolmen vuoden) työkokemus.

Yrittäjyys hyväksytään työkokemukseksi, jos siitä on todistus, joka osoittaa, että hakija on tai on ollut YEL tai MYEL- vakuutettu. (YEL= yrittäjäeläkevakuutus, MYEL=viljelijöiden, metsätalallisten, kalastajien ja poronhoitajien sekä heidän perheenjäsentensä työeläkevakuutus). Ulkomainen yrittäjyys todistetaan vastaavin virallisoin dokumentein.

Käsi- ja taideteollisuuslalla, viestintä- ja kuvataidealalla, teatteri- ja tanssialalla ja musiikkialalla työkokemuksen asemesta voidaan vaatia vastaavan pituinen taiteellinen toiminta, joka osoitetaan esim. portfoliolla (Laki 932/2014).

Merenkulkualalla merikapteeni (ylempi AMK) -koulutukseen hyväksytään Liikenteen turvallisuusvirasto Trafim hyväksymä vähintään kuuden kuukauden aluspalvelu päällystötehtävissä merimiesrekisteriotteen mukaan. Sen lisäksi vaaditaan työkokemusta merenkulkualan palveluksessa joko merellä tai maissa siten, että em. päällystötehtävissä toimiminen ja muu merenkulkualan työkokemus yhteen laskettuna muodostavat vähintään 36 kuukauden (kolmen vuoden) työkokemuksen.

Työkokemus ilmoitetaan täysinä kuukausina. Hakijan tulee muuntaa osa-aikatyön tunnit (työtä alle 35 tuntia/viikko) kokoaikaiseksi niin, että 150 tuntia tai 20 vähintään 7 tunnin työpäivää vastaa yhtä kuukautta. Työkokemuksen ei tarvitse olla yhtäjaksoista eikä saman työnantajan palveluksessa hankittua. Rinnakkaisista työsuhteista voi saada työkokemuspisteitä vain päätoimista työskentelyä vastaavan määrän.

Varusmiespalvelusta, naisten vapaaehtoista asepalvelusta, siviilipalvelusta tai hoitovapaata ei lasketa työkokemukseksi.

2.1.3 Tutkinto- ja työtodistusten toimittaminen

Tutkinto- ja työtodistukset ja mahdolliset muut todistukset tarkistetaan opiskelijaksi hyväksytyiltä. Ammattikorkeakoulu voi perua hakijan opiskelupaikan, jos tutkinto- ja/tai työtodistuksia ei toimiteta ammattikorkeakoulun ilmoittamassa määräajassa tai jos hakija on antanut itsestään virheellisiä tietoja.

Työkokemus pitää todentaa työnantajan antamalla työtodistuksella. Työtodistuksesta tulee ilmetä mm. työsuhteen tarkka alkamis- ja päättymispäivä, työnantajan yhteystiedot, työtehtävät ja osa-aikatyön kohdalla työtunnit. Jos työsuhde jatkuu edelleen, työnantajalta tulee pyytää väliaikainen työtodistus.

Mikäli alkuperäinen tutkinto- tai työtodistus on kirjoitettu muulla kielellä kuin suomeksi, ruotsiksi tai englanniksi, on hakijan toimitettava hakijapalveluihin alkuperäiskielisen todistuskopion lisäksi kopio virallisen kielenkääntäjän suomeksi, ruotsiksi tai englanniksi tekemästä käännöksestä, josta tulee käydä ilmi kääntäjän nimi, allekirjoitus ja leima.

2.2 Valintaperusteet ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavaan koulutukseen (koskee suomenkielisiä, ruotsinkielisiä ja vieraskielisiä koulutuksia)

1 Valintakoe ja/tai ennakotehtävä

Valintakoe ja/tai ennakotehtävä 100 pistettä. (valintakoe voi sisältää myös haastattelun). Alin hyväksyttävä pistemäärä on 20 pistettä.

Vieraskielisiin koulutuksiin hakeneen hakijan kielitaito arvioidaan valintakokeen/ ennakkotehtävän yhteydessä.

Opinnäytetyön arvosana, koulumenestys ja alakohtainen työkokemus voidaan huomioida valintakokeessa/ennakkotehtävässä.

2.3 Valinta tasapisteissä olevien välillä

Hakijat asetetaan tasapistetilanteessa paremmuusjärjestykseen seuraavin perustein:

1. Valintakoe ja/tai ennakkotehtävä
2. Hakutoivejärjestys

Jos näillä kriteereillä ei saada eroa tasapistetilanteessa olevien välillä, ammattikorkeakoulu voi valita kaikki tasapistetilanteessa olevat hakijat tai ei valitse ketään tasapistetilanteessa olevia hakijoita tai järjestelmä arpoo valittavan/valittavat.

2.4 Esteetön opiskelijavalinta – valintakokeen erityisjärjestelyt

Hakija hakee oikeutta valintakokeen suorittamista koskeviin erityisjärjestelyihin erillisellä hakemuksella, joka on tulostettavissa jokaisen korkeakoulun verkkosivuilta.

Hakemuksessa hakija kuvaa tarvitsemansa valintakokeen erityisjärjestelyt sekä perustelut erityisjärjestelyjen hakemiselle. Hakemukseen tulee liittää kopiot todistuksista, joihin hakija vetoaa. Lausunnot saavat olla pääsääntöisesti enintään 5 (viisi) vuotta vanhoja. Hakemuksessa on tarkempi ohjeistus liitteistä.

Jos valintakokeen erityisjärjestelyihin oikeuttava este on jo olemassa hakuajana, valintakokeiden erityisjärjestelyhakemus tulee jättää korkeakoulujen sopimaan yhteiseen määräaikaan mennessä (ks. aikataululiite). Hakemus toimitetaan erikseen kaikkiin korkeakouluihin, joihin hakija on hakenut. Korkeakoululla voi olla täydentävää ohjeistusta esim. kaksivaiheisiin valintoihin liittyen. Hakemus toimitetaan ao. korkeakoulujen hakijapalveluihin.

Jos valintakokeen erityisjärjestelyihin oikeuttava este syntyy tai todetaan hakuajan päättymisen ja valintakoeajankohdan välillä, tulee hakijan jättää erityisjärjestelyhakemus viipymättä kaikkien niiden hakutoiveiden korkeakoulujen hakijapalveluihin, joissa järjestettäviin valintakokeisiin hakija osallistuu. Korkeakoulu voi evätä hakijalta oikeuden erityisjärjestelyihin, mikäli järjestelyt ovat esim. aikataulusyistä mahdotonta toteuttaa.

Valintakokeen erityisjärjestelyt ovat hakukohdekohtaisia ja voimassa vain määrättyinä valintakoepäivinä. Päätöksenteossa noudatetaan hyvän hallintotavan mukaisia menettelyjä. Erityisjärjestelyistä annetaan hakijalle ilmoitus (ei päätös) riittävän hyvissä ajoin ennen valintakoetta. Erityisjärjestelyhakemuksen liitteet ovat salassa pidettäviä.

3 HUMANISTISEN JA KASVATUSALAN AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO

3.1 Opiskelijavalinta suomenkieliseen päivätoteutukseen

VALINTATAPA 1: VALINTAKOE

Valintakoe 100 pistettä

Opiskelijavalinta tehdään pelkän valintakokeen perusteella. Hakijan on saatava valintakokeesta 50 p (yhteisöpedagogi) tai 35 p (tulkki) voidakseen tulla valituksi. Jokaisen pakollisen koeosion tulee olla suoritettu hyväksytysti. Ammattikorkeakoulut ilmoittavat hakuohjeissa tarvittavat tiedot valintakokeeseen osallistumista varten.

VALINTATAPA 3: TODISTUSVALINTA (valintatavassa mukana vain ylioppilastutkinnolla ha-kevat)

Koulumenestys 60 pistettä

Koulumenestys 60 pistettä (ylioppilastutkinnon arvosanat)

Valintatapa koskee vain ylioppilastutkinnon suorittaneita.

Ammattikorkeakoulut voivat itse määrittellä montako paikkaa he varaavat valintatavalle 3. Valintatavajonoista täytetään ensiksi **valintatapa 3** ja sen jälkeen **valintatapa 1**.

Koulumenestyksen pisteytys päivätoteutuksissa:

Koulumenestyspisteet muodostuvat ylioppilastutkintotodistuksen perusteella. Ylioppilastutkintotodistuksen arvosanat saadaan 1990 ja sen jälkeen valmistuneilta hakijarekisteriin suoraan ylioppilastutkintolautakunnalta.

Yo-tutkintotodistus	L/E	M	C	B	A
Äidinkieli	20	19	17	12	10
Paras kieli (vieraat kielet ja toinen kotimainen) pitkä (lyhyt/keskipitkä)	20 (19)	19 (18)	17 (16)	12 (11)	10 (9)
Matematiikka (lyhyt tai pitkä) tai paras reaaliaineiden kokeista (ennen v. 2006 kirjoittaneilla reaali)	20	19	17	12	10

* Äidinkielenä huomioidaan suomi, ruotsi, saame, suomi toisena kielenä ja ruotsi toisena kielenä. IB-tutkinnossa äidinkieltä vastaa A1-kieli, EB- ja RP-tutkinnoissa äidinkieltä vastaava kieli.

EB-, IB- ja Reifeprüfung-tutkintojen muuntokaavat löytyvät valintaperustesuosituksen yleisosiosta.

3.1.1 Yhteisöpedagogi (AMK) ja yhteisöpedagogi (AMK), Kirkon nuorisotyö

- Centria-ammattikorkeakoulu
- Humanistinen ammattikorkeakoulu
- Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu (Xamk)

Yhteisöpedagogin päivätoteutuksen valintakokeeseen ei lähetetä erillistä kutsua, vaan hakukelpoinen hakija osallistuu sen toimipaikan valintakokeeseen, jonka hän on asettanut kyseisestä koulutuksesta ylimmäisimmäksi hakutoiveekseen.

Yhteisöpedagogi päivätoteutuksessa opiskelijavalinnoissa tehdään valintakoeysteistyötä. Valintakoeysteistyö tarkoittaa sitä, että samaan valintakoeryhmään kuuluvat ammattikorkeakoulut hyväksyvät sellaisenaan toisessa ammattikorkeakoulussa suoritettua valintakokeen.

3.1.2 Valintakoe

Yhteisöpedagogikoulutuksen valintakoe muodostuu erilaisista yksilö- ja ryhmätehtävistä sekä Centria-ammattikorkeakoulussa myös psykologisesta testistä. Kokeen avulla selvitetään hakijoiden opiskeluvalmiuksia, soveltuvuutta alalle, motivaatiota, sosiaalista kyvykkyyttä ja luovuutta. Hakijan tulee saada valintakokeesta (max 100 p) vähintään 50 p ja jokaisen pakollisen koeosion tulee olla suoritettu hyväksytysti.

Valintakokeet järjestetään kevään yhteishaussa ajalla 4.-6.6.2019. Valintakoe on hakijalle yksipäiväinen, ja valintakoetulos on voimassa kyseisen haun ajan. Ammattikorkeakoulut ilmoittavat opintopolku.fi-sivustolla sekä omilla verkkosivuillaan valintakoepäivät ja valintakokeen sisällön.

Tulkikoulutuksen osalta ammattikorkeakoulut (Diak ja Humak) eivät tee valintakoeysteistyötä eli etukäteistehtävät ja valintakokeet ovat ammattikorkeakoulukohtaisia.

Mikäli hakija hakee kumpaankin ammattikorkeakouluun (Diakiin ja Humakiin), tulee hänen hakea ja palauttaa etukäteistehtävä erikseen kumpaankin oppilaitokseen sekä osallistua erikseen oppilaitosten järjestämiin valintakokeisiin.

Kummankin ammattikorkeakoulun valintakokeisiin kutsutaan sähköpostilla kaikki ne hakukelpoiset hakijat, jotka ovat erikseen ilmoitettavaan päivämäärään mennessä palauttaneet etukäteistehtävän ja suorittaneet sen hyväksytysti. Etukäteistehtävä ja sen palautusohjeet julkaistaan yhteishaun alkaessa opintopolussa sekä erikseen Diakin ja Humakin verkkosivuilla.

Valintakoe muodostuu erilaisista hakijan kielellistä kyvykkyyttä, viitotun kielen oppimiskykyä ja visuaalista hahmottamista mittaavista osioista sekä haastattelusta. Valintakokeet järjestetään erikseen ilmoitettavana ajankohtana.

3.2 Opiskelijavalinta suomenkieliseen monimuotototeutukseen

VALINTATAPA 1: VALINTAKOE

Valintakoe 100 pistettä

Hakijan on saatava monimuotokoulutusten valintakokeesta 50 p (yhteisöpedagogi ja yhteisöpedagogi/työyhteisöjen kehittäjä) tai 35 p (tulkikoulutus) voidakseen tulla valituksi.

Monimuotokoulutuksissa valintakokeisiin kutsutaan kaikki hakukelpoiset hakijat tai valintakokeeseen kutsutaan vain työkokemusta ja alasuuntautuneisuutta osoittavan karsivan osuuden hyväksytysti suorittaneet hakukelpoiset hakijat.

Valinta tehdään pelkän valintakokeen perusteella. Monimuotototeutukset eivät tee valintakoeysteistyötä. Hakijat kutsutaan valintakokeeseen hakukohteittain ammattikorkeakoulun ilmoittamana päivänä.

3.2.1 Yhteisöpedagogi (AMK) ja Yhteisöpedagogi (AMK), työyhteisöjen kehittäjä

- Centria-ammattikorkeakoulu
 - yhteisöpedagogi, kirkon nuorisotyö
- Humanistinen ammattikorkeakoulu (Humak)
 - Yhteisöpedagogi
 - yhteisöpedagogi, työyhteisöjen kehittäjä

Humakin monimuotototeutuksista yhteisöpedagogi ja yhteisöpedagogi (työyhteisön kehittäjä) eivät tutkintoprofiileiltaan erilaisina hakukohteina hyväksy toistensa valintakoetulosta.

Centria ja Humak sopivat erikseen mahdollisesta monimuotototeutuksiin liittyvästä yhteistyöstä, mikä tarkennetaan opintopolussa ja ammattikorkeakoulujen verkkosivuilla. Ammattikorkeakoulut tekevät tämän yhteistyön osalta valintakoe yhteistyötä eli hyväksyvät toistensa valintakokeet.

3.2.1.1 Valintakoe

Valintakoe sisältää opiskeluvalmiuksia, alalle soveltuvuutta ja motivaatiota selvittäviä osioita. Myös hakijan humanistiselta ja kasvatusalalta hankkima työkokemus ja alasuuntautuneisuus voidaan huomioida osana valintakoe pisteitä. Hakijan tulee saada valintakokeesta (max 100 p) vähintään 50 p ja jokaisen pakollisen koeosion tulee olla suoritettu hyväksytysti.

Yhteisöpedagogi (amk) monimuotototeutusten valintakokeet järjestetään kevään yhteishaussa ajalla 28.-30.5.2019 (Humak). Centrian valintakokeen ajankohta ilmoitetaan erikseen. Valintakoe on hakijalle yksipäiväinen, ja valintakoetulos on voimassa kyseisen haun ajan. Ammattikorkeakoulut ilmoittavat opintopolku.fi-sivustolla ja omilla verkkosivuillaan valintakoe päivät ja valintakokeen sisällön.

3.2.1.2 Työkokemus osana valintakoetta

Valintakokeen osana pisteytettävän työkokemuksen ja alasuuntautuneisuuden osoittaminen tarkennetaan kunkin ammattikorkeakoulun hakuohjeissa. Työ- ja alasuuntautuneisuutta todentavat esitiedot voidaan pyytää ennakkoon, ja valintakokeeseen voidaan kutsua vain tämän karsivan osuuden hyväksytysti suorittaneet hakukelpoiset hakijat. Työkokemuspisteitä laskettaessa otetaan huomioon vain 18-vuotiaana tai sen jälkeen hankittu, hakuohjeissa tarkennettu työkokemus, joka on kertynyt kevään haussa viimeistään **31.7.2019**. Kaksi kuukautta kokoaikaista työkokemusta tuottaa yhden pisteen.

Pisteitä voi saada vain työkokemuksesta, josta on työnantajan antama työtodistus. Alkuperäinen todistus tarkistetaan hyväksytyksi tulleilta. Työtodistuksesta tulee ilmetä mm. työsuhteen tarkka alkamis- ja päättymispäivä, työnantajan yhteystiedot, työtehtävät ja osa-aikatyön kohdalla työtunnit.

Varusmiespalvelua, naisten vapaaehtoista asepalvelusta, siviilipalvelua tai hoitovapaata ei lasketa työkokemukseksi.

Yrittäjyys hyväksytään työkokemukseksi, jos siitä on todistus, joka osoittaa, että hakija on tai on ollut YEL tai MYEL- vakuutettu. (YEL= yrittäjäeläkevakuutus, MYEL=viljelijöiden, metsätalallisten, kalastajien ja poronhoitajien sekä heidän perheenjäsentensä työeläkevakuutus). Ulkomainen yrittäjyys todistetaan vastaavin virallisin dokumentein.

Työkokemus ilmoitetaan täysinä kuukausina. Hakijan tulee muuntaa osa-aikatyön tunnit kokoaikaiseksi niin, että 150 tuntia tai 20 vähintään 7 tunnin työpäivää vastaa yhtä kuukautta. Työkokemuksen ei tarvitse olla yhtäjaksoista eikä saman työnantajan palveluksessa hankittua. Rinnakkaisista työsuhteista voi saada työkokemuspisteitä vain päätoimista työskentelyä vastaavan määrän. Mikäli työtodistus on kirjoitettu muulla kielellä kuin suomi, ruotsi tai englanti, on hakijan toimitettava hakijapalveluihin alkuperäiskielisen todistuskopion lisäksi kopio virallisen kielenkääntäjän suomeksi, ruotsiksi tai englanniksi tekemästä käännöksestä, josta tulee käydä ilmi kääntäjän nimi, allekirjoitus ja leima.

3.2.2 Tulkki (AMK)

- Humanistinen ammattikorkeakoulu (Humak)

3.2.2.1 Valintakoe

Valinta tehdään etukäteistehtävänä palautettavan motivaatiokirjeen ja haastattelun perusteella. Motivaatiokirje palautetaan erikseen määriteltävään ajankohtaan mennessä. Alan työkokemus otetaan huomioon osana haastattelua, ei erillisinä pisteinä. Kaikki hakukelpoiset hakijat kutsutaan valintakokeeseen. Hakijan tulee saada valintakokeesta (max 100 p) vähintään 35 p. Tulkkikoulutuksen valintakoe järjestetään 23.5.2019. Valintakoetulos on voimassa kyseisen haun ajan.

3.2.3 Tulkki (AMK), asioimistulkkaus

- Diakonia-ammattikorkeakoulu

Valintakokeisiin kutsutaan vain sellaiset hakukelpoiset hakijat, jotka ovat määräajassa toimittaneet Diakin hakijapalveluihin todistuksen vaadittavasta suomen kielen taitotasosta. Valintakokeesta (max 100 p) on saatava vähintään 35 pistettä ja jokainen osio on suoritettava hyväksyttävästi.

Asioimistulkkauksen opintoihin valittavilla on kaksi työkieltä, A-työkieli ja B-työkieli, joissa osaaminen osoitetaan. A-kieli on yleensä hakijan äidinkieli. B-työkieli on vieras kieli, jota hakija osaa niin hyvin, että hän pystyy käyttämään sitä myös kohdekielenä. Hakukelpoisuuden antavan tutkinnon suomen kielellä suorittaneet osoittavat riittävän suomen kielen taidon kyseisellä tutkintotodistuksella. Muulla kuin suomen kielellä hakukelpoisuuden antavan tutkinnon hankkineet osoittavat suomen kielen taitonsa joko yleisen kielitutkinnon, valtionhallinnon kielitutkinnon (todistus vuodelta 2003 tai sen jälkeen) tai asioimistulkin ammattitutkinnon tutkintotodistuksella. Tarvittavat todistukset suomen kielen taidosta tulee toimittaa Diakin hakijapalveluihin erikseen ilmoitettavana ajankohtana.

3.2.3.1 Valintakoe

Molempien työkielten taitoa arvioidaan myös valintakokeessa. Suomen ja toisen työkielen tehtävien lisäksi valintakoe muodostuu ryhmäkeskustelusta sekä opiskelu- ja työskentelyvalmiuksia mittaavista tehtävistä.

Asioimistulkkauksen valintakoe järjestetään erikseen ilmoitettavana ajankohtana. Valintakoetulos on voimassa kyseisen haun ajan.

3.3 Opiskelijavalinta vieraskieliseen päivätoteutukseen

Humanistinen ammattikorkeakoulu järjestää yhteisöpedagogitutkintoon johtavaa vieraskielistä koulutusta (Bachelor of Humanities, Community Educator/Adventure and Outdoor Education).

VALINTATAPA 5: SAT-TESTI

OSIOT:

1. Evidence-Based Reading and Writing
 - Reading Test
 - Writing and Language Test
2. Math
3. Essay
4. SAT-Subject test

Ammattikorkeakoulu tarkentaa hakuohjeissa ne SAT-testin osiot, joita se käyttää valinnassa, sekä mahdollisen alimman pisterajan, joka hakijan tulee saavuttaa voidakseen tulla valituksi.

Ainoastaan uusimuotoinen SAT-testi (maaliskuun 2016 jälkeen suoritettu) hyväksytään. SAT-testin hyväksytysti suorittaneet osallistuvat lisäksi englanninkieliseen soveltuvuushaastatteluun erikseen ilmoitettavana ajankohtana.

Ammattikorkeakoulu edellyttää saavansa SAT-testin tulokset suoraan testin järjestäjältä. Hakijan tulee erikseen tilata testin järjestäjältä testitulos toimitettavaksi Humanistiseen ammattikorkeakouluun. SAT-testin tulokset tulee toimittaa **10.4.2019** mennessä. Hakijan itse tulostamia tai lähettämiä raportteja ei voida ottaa huomioon.

VALINTATAPA 1: VALINTAKOE max 100 pistettä

Valintakoekutsu lähetetään kaikille hakijoille hakemuksessa ilmoitettuun sähköpostiosoitteeseen. Valintakoe sisältää kirjallisen osuuden ja englanninkielisen soveltuvuushaastattelun. Hakijan on suoritettava kumpikin osuus hyväksytysti tullakseen valituksi. Valintakoepäivä ja valinnan kriteerinä oleva pisteraja ilmoitetaan erikseen.

Ammattikorkeakoulu määrittelee, kuinka monta aloituspaikkaa se osoittaa eri valintatapoihin. Valintatapajonoista täytetään ensin valintatapa 5 ja sitten valintatapa 1.

4 KULTTUURIALAN AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO

Suosituksessa on kuvattu valintaperusteet suomen- ja ruotsinkieliseen koulutukseen sekä vieraskieliseen koulutukseen. Myös kasvatusalalle sijoittuvat tanssinopettaja AMK ja musiikkipedagogi AMK -koulutukset noudattavat kulttuurialan valintaperusteita. Kulttuurialan opiskelijavalinnoissa ei tehdä valintakoeysteistyötä, joten kaikki ammattikorkeakoulut toteuttavat valintakokeet itsenäisesti. Tärkeimmät tiedot koulutusten alkamisesta, ajankohdista ja hakuun liittyvistä yksityiskohdista ovat opintopolku.fi -sivustolla.

Mikäli korkeakoulu poikkeaa suosituksen mukaisista hakukohteista, muodostetaan koulutus ja hakukohde lisäämällä pääaine tarkenneosaan (esim. Koulutus: Muotoilija (AMK), korumuotoilu / Hakukohde: Muotoilija (AMK), korumuotoilu, päivätoteutus). Vieraskielisen koulutuksen hakukohteet johdetaan siten, että tutkintonimikkeen jälkeen tulee koulutusta vastaava Degree Programme. (esim: Bachelor of Culture and Arts, DP in media, Full-time studies).

Yleinen hakukelpoisuus tutkintoon johtaviin koulutusohjelmiin sekä ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon valintaperusteet on kerrottu valintaperustesuosituksen yleisessä osassa.

4.1 Opiskelijavalinta suomen- ja ruotsinkieliseen päivätoteutukseen

4.1.1 Opiskelijavalinta

Valintakokeet ovat ammattikorkeakoulukohtaisia. Hakijan tulee perehtyä ammattikorkeakoulukohtaisiin hakuohjeisiin ja aikatauluihin.

Valintakokeeseen liittyvä etukäteismateriaali sekä tutkinto- ja työtodistukset toimitetaan niitä pyytäneeseen ammattikorkeakouluun ammattikorkeakoulun määrittelemällä tavalla.

Opiskelijavalinnan kokonaispisteityksessä kulttuurialalla käytetään valintakoetta. Lisäksi valintaan vaikuttaa opiskelijoiden jako erikoistumisaloihin, suuntautumisvaihtoehtoihin tai instrumenttiryhmiin, joiden opiskelijamäärät perustuvat työelämän tarpeiden arviointiin.

Hakijan tulee saada vähintään puolet (50 %) valintakokeen enimmäispistemäärästä. Jokainen kokeen osio on suoritettava hyväksytysti. Valintakokeen sisältö ja pisteytys ilmoitetaan opintopolku.fi -sivustolla.

VALINTATAPA 1: VALINTAKOE

Valintakoe 100 pistettä

Kaikki hakukelpoiset hakijat kutsutaan valintakokeeseen tai hakijat kutsutaan valintakokeeseen etukäteen tehtävän karsivan näytön perusteella. Karsivassa näytössä valintakokeeseen liittyy ennen valintakoepäivää itsenäisesti tehtäviä ja oppilaitokseen toimitettavia osioita, joiden perusteella arvioidaan hakijan motivaatiota, alaan liittyvää muuta koulutusta, työkokemusta ja harrastuneisuutta sekä alalle soveltuvuutta. Etukäteisnäyttö arvioidaan asteikolla hyväksyty / hylätty. Etukäteen pyydettyä näyttöä ei pisteytetä osaksi valintakoetta.

4.2 Opiskelijavalinta suomen- ja ruotsinkieliseen monimuotototeutukseen

4.2.1 Opiskelijavalinta

Valintakokeet ovat ammattikorkeakoulukohtaisia. Hakijan tulee perehtyä ammattikorkeakoulukohtaisiin hakuohjeisiin ja aikatauluihin. Valintaan vaikuttaa opiskelijoiden jako erikoistumisaloihin, suuntautumisvaihtoehtoihin tai instrumenttiryhmiin, joiden opiskelijamäärät perustuvat työelämän tarpeiden arviointiin.

Valintakokeeseen liittyvä etukäteismateriaali sekä tutkinto- ja työtodistukset ja portfoliot toimitetaan niitä pyytäneeseen ammattikorkeakouluun ammattikorkeakoulun määrittelemällä tavalla. Hakijan tulee saada vähintään puolet (50 %) valintakokeen enimmäispistemäärästä. Jokainen kokeen osio on suoritettava hyväksytysti. Valintakokeen sisältö ja pisteytys ilmoitetaan opintopolku.fi -sivustolla.

Valintatapa 1: Pelkkä valintakoe

Valintakoe 100 pistettä

Kaikki hakukelpoiset hakijat kutsutaan valintakokeeseen tai hakijat kutsutaan valintakokeeseen etukäteen tehtävän karsivan näytön perusteella. Karsivassa näytössä valintakokeeseen liittyy ennen valintakoepäivää itsenäisesti tehtäviä ja oppilaitokseen toimitettavia osioita, joiden perusteella arvioidaan hakijan motivaatiota, alaan liittyvää muuta koulutusta, työkokemusta ja harrastuneisuutta sekä alalle soveltuvuutta. Etukäteisnäyttö arvioidaan asteikolla hyväksyty / hylätty. Etukäteen pyydettyä näyttöä ei pisteytetä osaksi valintakoetta.

Kulttuurialan monimuotototeutuksissa voidaan huomioida työkokemusta tai taiteellista toimintaa etukäteisnäyttönä tai valintakokeen osana. Työkokemus osoitetaan valintaperustesuosituksen kappaleen 1.6 mukaisesti työtodistuksilla ja taiteellinen toiminta esim. portfoliolla tai ammattikorkeakoulun muutoin pyytämällä tavalla. Ammattikorkeakoulu arvioi taiteellisen toiminnan kelpoisuuden toimitetun näytön perusteella.

4.3 Opiskelijavalinta vieraskieliseen päivä- ja monimuotototeutukseen

Valinnassa käytettävä valintapisteytysmalli on vastaavan suomenkielisen toteutusmuodon mukainen.

5 LUONNONVARA-ALAN AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO

5.1 Opiskelijavalinta suomen- ja ruotsinkieliseen päivätoteutukseen

5.1.1 Valintatapa

Opiskelijavalinnassa on käytössä valintatapa 1 ja valintatapa 3 B.

VALINTATAPA 1: VALINTAKOE

Valintakoe 40 pistettä

VALINTATAPA 3 B: TODISTUSVALINTA (valintatavassa ovat mukana vain ylioppilastutkinnoilla hakevat)

Koulumenestys 60 pistettä (ylioppilastutkinnon arvosanat)

Ammattikorkeakoulut voivat itse määritellä montako paikkaa he varaavat valintatavalle. Valintatapa-jonoista täytetään ensiksi valintatapa 3 ja sen jälkeen valintatapa 1.

5.1.2 Koulumenestyksen pisteytys päivätoteutuksissa

Koulumenestyspisteet muodostuvat ylioppilastutkintotodistuksen perusteella. Ylioppilastutkintotodistuksen arvosanat saadaan hakijarekisteriin suoraan ylioppilastutkintolautakunnalta.

Yo-tutkintotodistus	L/E	M	C	B	A
Äidinkieli *	20	19	17	12	10
Paras kieli (vieraat kielet ja toinen kotimainen) pitkä (lyhyt/keskipitkä)	20 (19)	19 (18)	17 (16)	12 (11)	10 (9)
Matematiikka (lyhyt tai pitkä) tai paras reaaliaineiden kokeista (ennen v. 2006 kirjoittaneilla reaali)	20	19	17	12	10

Valintatavassa 3 B tasapistetilanteessa ensisijaisuusjärjestyksessä huomioidaan valintakriteerinä äidinkieli.

* Äidinkielenä huomioidaan suomi, ruotsi, saame, suomi toisena kielenä ja ruotsi toisena kielenä. IB-tutkinnossa äidinkieltä vastaa A1-kieli, EB- ja RP-tutkinnoissa äidinkieltä vastaava kieli.

EB-, IB- ja Reifeprüfung-tutkintojen muuntokaavat löytyvät valintaperustesuosituksen yleisosiosta.

5.1.3. Valintakokeet

Luonnonvara-alan koulutusten yhteinen valintakoe järjestetään **5.6.2019** klo 9-14. Valintakokeisiin osallistuvat kaikki hakukelpoiset hakijat ilman erillistä kutsua. Kokeen voi suorittaa suomen tai ruotsin kielellä. Hakija suorittaa valintakokeen luonnonvara-alan ylimmän hakukohteen ammattikorkeakoulussa. Ammattikorkeakoulut ilmoittavat hakuohjeissa tarvittavat tiedot valintakokeeseen osallistumista varten.

Valintakokeessa on matematiikan ja viestinnän koe. Matematiikan koe testaa matematiikan perusosaamista. Viestinnän kokeessa on kaksi erillistä osiota. Ensimmäinen osio testaa hakijan

kiinnostusta luonnonvara-alaan sekä opiskelumotivaatiota ja sitoutumista opiskeluun. Toinen osio testaa luetun ymmärtämistä ja tekstin tuottamista. Tehtävä perustuu ennakkomateriaaliin. Ennakkomateriaali julkaistaan hakuajan alkaessa ja se saa olla koetilanteessa mukana.

Valintakokeesta voi saada yhteensä korkeintaan 40 pistettä. Valintakokeesta tulee saada vähintään 14 pistettä voidakseen tulla valituksi. Matematiikan kokeesta voi saada enintään 20 pistettä ja siitä tulee saada vähintään 7 pistettä. Viestinnän kokeen kummastakin osiosta voi saada 10 pistettä ja kummastakin osiosta tulee saada vähintään 3,5 pistettä.

Päivätoteutuksissa ammattikorkeakoulut hyväksyvät toisessa ammattikorkeakoulussa suoritettua valintakokeen sellaisenaan. Valintakoetulos on voimassa kyseisen haun ajan.

5.2 Opiskelijavalinta suomen- ja ruotsinkieliseen monimuotototeutukseen

5.2.1 Valintatapa

VALINTATAPA 1: VALINTAKOE

Valintakoe 40 pistettä

5.2.2 Valintakoe

Jokaisella ammattikorkeakoululla on oma valintakoe, josta voi saada korkeintaan 40 pistettä. Valintakokeesta on saatava vähintään 14 pistettä, jotta voi tulla valituksi. Ammattikorkeakoulut ilmoittavat valintakokeen ajankohdasta ja rakenteesta www.opintopolku.fi -palvelussa ja omilla nettisivuillaan. Valintakoetulos on voimassa kyseisen haun ajan.

6 MATKAILU- JA RAVITSEMISALAN AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO

6.1 Opiskelijavalinta suomenkieliseen päivätoteutukseen

Yleinen hakukelpoisuus tutkintoon johtaviin koulutuksiin on kerrottu valintaperustesuositusten yleisessä osassa.

6.1.1 Valintatapa

Hakijat voidaan valita hakukohteittain kahdella eri valintatavalla.

Valintapisteiden enimmäismäärät:

VALINTATAPA 1: VALINTAKOE

Valintakoe 70 pistettä

VALINTATAPA 3: TODISTUSVALINTA (valintatavassa mukana vain ylioppilastutkinnolla ha- kevat)

Vaihtoehto 3A

Koulumenestys 30 pistettä (ylioppilastutkinnon arvosanat)

Valintatavoista käytetään ensin valintatapaa 3A ja sitten valintatapa 1. Ammattikorkeakoulut määrittelevät hakukohdekohtaisesti, kuinka monta aloituspaikkaa osoittavat kuhunkin valintatapaan. Ammattikorkeakoulu ilmoittaa selkeästi hakijoille, mitä valintatapoja käytetään.

6.1.2 Koulumenestyksen pisteytys

Koulumenestyspisteet muodostuvat ylioppilastutkintotodistuksen perusteella. Ylioppilastutkintotodistuksen arvosanat saadaan hakijarekisteriin suoraan ylioppilastutkintolautakunnalta.

Yo-tutkintotodistus	L/E	M	C	B	A
Äidinkieli	10	9	8	7	6
Paras kieli (vieraat kielet ja toinen kotimainen): pitkä (lyhyt/keskipitkä)	10 (9)	9 (8)	8 (7)	7 (6)	6 (5)
Matematiikka (lyhyt tai pitkä) tai paras reaaliaineiden kokeista (ennen v. 2006 kirjoittaneilla reaali)	10	9	8	7	6

* IB- tutkinnossa äidinkieltä vastaa A1-kieli, EB- ja RP-tutkinnoissa äidinkieltä vastaava kieli.

EB-, IB- ja Reifeprüfung-tutkintojen muuntokaavat löytyvät valintaperustesuosituksen yleisosiosta.

6.1.3 Valintakoe

Valintakokeisiin osallistuvat kaikki hakukelpoiset hakijat ilman erillistä kutsua. Matkailu-, ravitsemis- ja talousalan valtakunnallinen valintakoe on sama päivä- ja monimuotototeutuksissa. Ammattikorkeakoulut ilmoittavat hakuohjeissa tarvittavat tiedot valintakokeeseen osallistumista varten.

Valintakokeen yhteinen osuus pidetään kevään yhteishaussa **ti 4.6.2019** alkaen klo 10.00.

Valintakokeessa käytetään ennakkoaineistoa joka julkaistaan jokaisen valtakunnallista koetta käyttävän ammattikorkeakoulun verkkosivuilla: kevään haussa 20.5.- 4.6.2019. Aineisto ei saa olla mukana koetilanteessa.

Valintakokeeseen sisältyy yhteisen kirjallisen osuuden lisäksi ammattikorkeakoulun valinnan mukaan joko kirjoitelma tai haastattelu. Haastattelu voi olla ennen kirjallista osuutta, sen jälkeen tai tarvittaessa myös kirjallista osuutta seuraavana päivänä.

Valintakokeessa painotetaan soveltuvuutta alan koulutukseen, motivaatiota, äidinkielen, englannin ja ongelmanratkaisun taitoa sekä matemaattis-loogisia valmiuksia.

Valintakokeesta on saatava vähintään 25 pistettä. Kirjoitelmasta tai haastattelusta on saatava vähintään 1 piste, samoin yhteisen kirjallisen osuuden kaikista osioista on saatava vähintään yksi piste. Koetulos on voimassa kyseisen haun ajan.

Valintakoeysteistyötä tekevät ammattikorkeakoulut hyväksyvät sellaisenaan toisessa ammattikorkeakoulussa suoritettua valintakokeen. Valintakoeysteistyötä tekevien ammattikorkeakoulujen luetelo löytyy ammattikorkeakoulujen verkkosivuilta.

6.2 Opiskelijavalinta suomenkieliseen monimuotototeutukseen

Yleinen hakukelpoisuus tutkintoon johtaviin koulutuksiin on kerrottu valintaperustesuosituksen yleisessä osassa.

6.2.1 Valintatapa

Hakijat voidaan valita hakukohteittain kahdella eri valintatavalla.

Valintapisteiden enimmäismäärät:

VALINTATAPA 1: VALINTAKOE

Valintakoe	70 pistettä
------------	-------------

VALINTATAPA 3: VALINTAKOE JA TYÖKOKEMUS

Valintakoe	70 pistettä
Työkokemus	30 pistettä
Yhteensä	100 pistettä

Jos monimuotototeutuksessa käytetään kahta valintatapaa, valitaan opiskelijat **ensin valintatavalla 3 ja sen jälkeen valintatavalla 1**. Ammattikorkeakoulut määrittelevät hakukohdekohtaisesti, kuinka monta aloituspaikkaa osoittavat kumpaankin valintatapaan. Ammattikorkeakoulu ilmoittaa selkeästi hakijoille, mitä valintatapoja käytetään.

6.2.2 Valintakoe

Päivä- ja monimuotototeutuksilla on yhteinen valintakoe, katso valintakokeen tiedot päivätoteutuksen kohdalta.

6.2.3 Työkokemus

Työkokemuspisteitä laskettaessa otetaan huomioon vain 18-vuotiaana tai sen jälkeen hankittu yleinen työkokemus. Ohjeet työkokemuspisteiden laskemiseen löytyvät valintaperustesuosituksen yleisosiosta.

6.3 Opiskelijavalinta vieraskieliseen päivätoteutukseen

Yleinen hakukelpoisuus tutkintoon johtaviin koulutuksiin on kerrottu valintaperustesuosituksen yleisessä osassa.

6.3.1 Valintatapa

Hakijat voidaan valita hakukohteittain kahdella eri valintatavalla.

Valintapisteiden enimmäismäärät:

VALINTATAPA 1: VALINTAKOE

Valintakoe 70 pistettä

VALINTATAPA 5: SAT-TESTI

Ammattikorkeakoulut ilmoittavat hakuohjeissa SAT-testin osiot joita se käyttää hakukohteessa valintaperusteena sekä mahdollisen alimman pisterajan joka hakijan tulee saavuttaa voidakseen tulla valituksi. Ainoastaan uusimuotoinen SAT-testi (maaliskuun 2016 jälkeen suoritettu) hyväksytään.

Virallinen SAT-tulosraportti tulee tilata suoraan testin järjestäjältä. Ammattikorkeakoulut voivat käyttää SAT-testituloksien keräämiseen myös sähköistä palvelua, josta tulostiedot ovat saatavilla. SAT-testissä jo olleiden tulee erikseen tilata testin järjestäjältä testitulos toimitettavaksi ammattikorkeakouluihin. SAT-testin tulokset tulee toimittaa kaikkiin niihin ammattikorkeakouluihin, jotka käyttävät kyseistä valintamenettelyä **10.4.2019** mennessä. Hakijan itse tulostamia tai lähettämiä raportteja ei voida ottaa huomioon.

Jos vieraskielisessä päivätoteutuksessa käytetään kahta valintatapaa, valitaan opiskelijat **ensin valintatavalla 5 ja sitten valintatavalla 1**. Ammattikorkeakoulut määrittelevät hakukohdekohtaisesti, kuinka monta aloituspaikkaa osoittavat kaikkiin jonoihin.s

6.3.2 Valintakoe

Valintakokeeseen kutsutaan kaikki hakijat. Valintakoekutsu lähetetään sähköpostilla. Matkailu-, ravitsemis- ja talousalan valtakunnallisen valintakokeen yhteinen osuus pidetään torstaina **4.4.2019**.

Valintakokeessa painotetaan soveltuvuutta alan koulutukseen, motivaatiota, englannin kielen taitoa sekä matemaattis-loogisia valmiuksia. Kaikki kokeen osiot on suoritettava hyväksytysti, jotta voi tulla valituksi. Koetulos on voimassa kyseisen haun ajan.

Valintakoeysteistyötä tekevät ammattikorkeakoulut hyväksyvät sellaisenaan toisessa ammattikorkeakoulussa suoritettua valintakokeen. Valintakoeysteistyötä tekevien ammattikorkeakoulujen luetelo löytyy ammattikorkeakoulujen verkkosivuilta.

7 SOSIAALI-, TERVEYS- JA KAUNEUDENHOITOALAN AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO

7.1 Opiskelijavalinta suomenkieliseen ja ruotsinkieliseen päivä- ja monimuotototeutukseen

Hakukelpoisuus

Hakukelpoisuus ammattikorkeakouluopintoihin on määritelty valintaperustesuosituksen yleisessä osiossa.

Sosiaali- ja terveysalalle hakevan terveydentilan ja toimintakyvyn tulee olla sellainen, että hän kykenee opintoihin liittyviin käytännön tehtäviin ja harjoitteluun. Tieto alan terveydellisistä vaatimuksista löytyy ammattikorkeakoulun [www-sivuilta](http://www.sivuilla) ja Opintopolku.fi-sivustolta.

Bioanalytikkokoulutukseen hakeutuvalla on oltava mikroskoopilla työskentelyyn riittävä näkökyky ja normaali värinäkö. Koulutukseen valittujen tulee toimittaa silmälääkärin, optikon tai optometristin todistus koulutuksen alkaessa ammattikorkeakoulun antamien ohjeiden mukaisesti. Ammattikorkeakoulu voi purkaa valinnan, mikäli todistusta ei toimiteta määräajassa tai valituksi tullutta opiskelijaa ei todistuksen perusteella voida pitää soveltuvana bioanalytikkokoulutukseen.

Sosiaali- ja terveysalalle hakeutuvan tulee huomioida, että

- opiskelu ja ammatissa toimiminen edellyttävät hyvää henkistä tasapainoa
- ala ei sovellu huumeiden käyttäjälle eikä alkoholin tai lääkkeiden ongelmakäyttäjälle
- esimerkiksi tuki- ja liikuntaelimistön sairaudet, krooniset ihosairaudet, allergiat ja mielenterveyden häiriöt voivat muuttua terveydelliseksi ongelmaksi opiskeluaikana tai myöhemmin työelämässä
- veriteitse tarttuva tauti saattaa rajoittaa opintojen etenemistä ja työhön sijoittumista
- useissa sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköissä hoidetaan infektioille alttiita potilaita/asiakkaita ja niissä työskentely edellyttää opiskelijoilta ja henkilökunnalta kunnossa olevaa rokotussuojaa, johon kuuluu myös vuosittain uusittava kausi-influenssa rokotus.

Ylläolevat terveydelliset vaatimukset eivät koske kauneudenhoitoalalle hakevia.

Opiskelijaksi pyrkivän tulee ammattikorkeakoulun pyynnöstä antaa opiskelijaksi ottamisen arvioinnin edellyttämät terveydentilaansa ja toimintakykyään koskevat tiedot sekä tieto mahdollisesta aiemasta opiskeluoikeuden peruuttamista koskevasta päätöksestä.

Opiskelijan tulee ammattikorkeakoulun pyynnöstä esittää rikostaustaote, jos opiskelijalle annetaan opinnoissa tai opintoihin kuuluvassa harjoittelussa tehtäviä, jotka edellyttävät olennaisesti alaikäisten parissa työskentelyä.

Ammattikorkeakoulu voi velvoittaa opiskelijan esittämään huumausainetestiä koskevan todistuksen, jos on aihetta epäillä, että opiskelija on huumausaineiden vaikutuksen alaisena opintoihin kuuluvissa käytännön tehtävissä tai harjoittelussa tai että opiskelijalla on huumausaineriippuvuus.

Opiskelijavalinta

Opiskelijavalinta on kaksivaiheinen. Kaikki hakijat osallistuvat valtakunnalliseen esivalintakokeeseen ilman erillistä kutsua. Esivalintakokeen perusteella osa hakukelpoisista hakijoista kutsutaan varsinaiseen valintakokeeseen. Valintakokeeseen kutsutaan vähintään kaksinkertainen määrä hakijoita aloituspaikkoihin nähden.

Lopullinen valinta tehdään ylioppilastutkinnosta saatujen pisteiden ja valintakokeesta saatujen pisteiden perusteella tai pelkästään valintakokeesta saatujen pisteiden perusteella tai pelkästään ylioppilastutkinnosta saatujen pisteiden perusteella.

Jos ammattikorkeakoulu päättää käyttää **valintatapaa 3**, sillä voi tulla valituksi ainoastaan saman valintakoeryhmän valintakokeeseen kutsuttu hakija. Valintatavalla 3 ei voi valita hakijaa, joka on hylätty esivalintavaiheessa.

Suositusta noudattava hakukohde päättää hauittain, mitä valintatapoja kyseisessä hakukohteessa käytetään.

Valintatapa 1: Valintakoe

Valintakoe 70 pistettä

Ammattikorkeakoulujen hakijat asetetaan **valintatapa 1** tasapistetilanteessa paremmuusjärjestykseen seuraavin perustein:

1. valintakoepisteet
2. hakutoivejärjestys
3. ylitäyttö/alitäyttö/arvonta

Valintatapa 2: Koulumenestys ja valintakoe (valintatavassa mukana vain ylioppilastutkinolla hakevat)

Ylioppilastutkintotodistuksen pisteytys **2A**

Koulumenestys 30 pistettä (ylioppilastutkinnon arvosanat)

Valintakoe 70 pistettä

Yhteensä 100 pistettä

Ammattikorkeakoulujen hakijat asetetaan **valintatapa 2** tasapistetilanteessa paremmuusjärjestykseen seuraavin perustein:

1. valintakoepisteet
2. koulumenestyspisteet
3. hakutoivejärjestys
4. ylitäyttö/alitäyttö/arvonta

Valintatapa 3: Todistusvalinta (valintatavassa mukana vain ylioppilastutkinnolla hakevat)

Ylioppilastutkintotodistuksen pisteytys **3A**

Koulumenestys 30 pistettä (ylioppilastutkinnon arvosanat)

Ammattikorkeakoulujen hakijat asetetaan **valintatapa 3** tasapistetilanteessa paremmuusjärjestykseen seuraavin perustein:

1. koulumenestyspisteet
2. hakutoivejärjestys
3. ylitäyttö/alitäyttö/arvonta

Valintatapajonoista täytetään ensin **valintatapa 3** (todistusvalinta, ylioppilastutkintotodistuksen pisteytys 3A), sitten **valintatapa 2**, (koulumenestys ja valintakoe, ylioppilastutkintotodistuksen pisteytys 2A) ja sitten **valintatapa 1** (valintakoe).

Ammattikorkeakoulut määrittelevät hakukohdekohtaisesti, kuinka monta aloituspaikkaa osoittavat kuhunkin valintatapaan.

Mikäli ammattikorkeakoulu käyttää valintatapaa 3, opiskelijavalinnat pyritään julkaisemaan ennen varsinaisen valintakokeen päivää.

Ammattikorkeakoulu voi perua hakijan opiskelupaikan,

- jos todistuksia ei toimiteta ammattikorkeakoulun ilmoittamassa määräajassa
- jos hakija on antanut itsestään virheellisiä tietoja
- jos bioanalytikkokoulutukseen valittua ei voida pitää koulutukseen soveltuvana näkökyvystä annetun todistuksen perusteella
- on ilmeistä, että opiskelija ei terveydentilaltaan eikä toimintakyvyltään täytä opiskelijaksi ottamisen edellytyksiä (Ammattikorkeakoululaki 932/2014)
- jos opiskelija on salannut aiemman opiskeluoikeuden peruuttamisen (Ammattikorkeakoululaki 932/2014).

7.1.1 Koulumenestyksen pisteytys

Valintatapa 2 ja 3

Koulumenestyspisteet muodostuvat ylioppilastutkintotodistuksen perusteella.

Ylioppilastutkintotodistuksen pisteytys 2A ja 3A

Yo-tutkintotodistus	L/E	M	C	B	A
Äidinkieli *	10	9	8	7	6
Paras kieli (vieraat kielet ja toinen kotimainen): pitkä (lyhyt/keskipitkä)	10 (9)	9 (8)	8 (7)	7 (6)	6 (5)
Matematiikka (lyhyt tai pitkä) tai paras reaaliaineiden kokeista (ennen v. 2006 kirjoittaneilla reaali)	10	9	8	7	6

* Äidinkielenä huomioidaan suomi, ruotsi, saame, suomi toisena kielenä ja ruotsi toisena kielenä. IB-tutkinnoissa äidinkieltä vastaa A1-kieli, EB- ja RP-tutkinnoissa äidinkieltä vastaava kieli.

EB-, IB- ja Reifeprüfung-tutkintojen muuntokaavat löytyvät valintaperustesuosituksen yleisosiosta.

7.1.2 Esivalintakoe

Kaikki hakijat osallistuvat valtakunnalliseen esivalintakokeeseen ilman erillistä kutsua. Esivalintakoe tehdään opetuskielellä, kokeessa voi olla muuta kielitaitoa mittaavia osioita.

Sosiaali-, terveys-, liikunta- ja kauneudenhoitoalalla järjestetään yksi yhteinen valtakunnallinen esivalintakoe.

Valtakunnallinen esivalintakoe järjestetään hakuajan päättymisen jälkeen keväällä **24.4.2019**.

7.1.3 Valintakoe

Esivalintakokeen perusteella osa hakukelpoisista hakijoista kutsutaan varsinaiseen valintakokeeseen. Valintakokeeseen kutsutaan vähintään kaksinkertainen määrä hakijoita aloituspaikkoihin nähdessä. Valintakoe tehdään opetuskielellä, kokeessa voi olla muuta kielitaitoa mittaavia osioita.

Esivalintakokeen tulosta ei huomioida lopullisessa valinnassa. Lopullinen valinta tehdään ylioppilastutkinnosta saatujen pisteiden ja valintakokeesta saatujen pisteiden perusteella tai pelkästään valintakokeesta saatujen pisteiden perusteella tai pelkästään ylioppilastutkinnosta saatujen pisteiden perusteella.

Sosiaali- ja terveysalan valintakokeessa painotetaan alalle soveltuvuutta arvioimalla kiinnostusta ja suuntautumista alalle, sosiaalisia valmiuksia sekä oppimis- ja työskentelyvalmiuksia. Koulutukseen valitulta edellytetään alalle soveltuvaa terveyttä.

Kauneudenhoitoalan valintakokeessa painotetaan kiinnostusta alalle sekä oppimis- ja työskentelyvalmiuksia.

Valintakokeesta on saatava vähintään 30 pistettä. Ammattikorkeakoulu voi halutessaan käyttää valintakokeessa pakollista osiota, joka pitää suorittaa hyväksytysti.

Ammattikorkeakoulut voivat tehdä valintakoeysteistyötä, josta ammattikorkeakoulut ilmoittavat omilla www-sivuillaan ja Opintopolku.fi-sivustolla.

Sosiaali- ja terveysalalla on viisi valintaryhmää. Kauneudenhoitoala muodostaa oman valintaryhmänsä. Hakija saa saman valintaryhmän sisällä hakemiinsa koulutuksiin yhden valintakoekutsun esivalintakokeesta saadun pistemäärän perusteella. Valintakokeesta hakija saa valintakoetuloksen kaikkiin hakemiinsa samaan valintaryhmään kuuluviin hakukohteisiin. Valintakoetulos on voimassa kyseisen haun ajan. Ammattikorkeakoulut ilmoittavat Opintopolku.fi-sivustolla ja omilla www-sivullaan valintakoepäivät ja valintakokeen sisällön.

Valintaryhmät ovat seuraavat:

1. valintaryhmä

Barnmorska
Förstavårdare
Ensihoitaja
Hälsovårdare
Kättilö
Sairaanhoitaja
Sairaanhoitaja, diakoninen hoitotyö
Sjukskötare
Terveystenhoitaja

2. valintaryhmä

Bioanalytiker
Bioanalytikko
Hammasteknikko
Optometrismi
Röntgenhoitaja
Röntgenskötare
Suuhygienisti

3. valintaryhmä

Apuvälineteknikko
Ergoterapeut
Fysioterapeut
Fysioterapeutti
Jalkaterapeutti
Naprapaatti
Osteopaatti

Toimintaterapeutti

4. valintaryhmä

Geronomi

Kuntoutuksen ohjaaja

Socionom

Sosionomi

Sosionomi, diakoniatyö

Sosionomi, kirkon nuorisotyö

Sosionomi, kirkon varhaiskasvatus

5. valintaryhmä

Sosionomi, rikosseuraamus

6. valintaryhmä

Estenomi

Estenom

Valintakokeen erityisjärjestelypyynnöt tulee toimittaa kaikkiin hakutoiveena oleviin sosiaali-, terveys-, liikunta- ja kauneudenhoitoalan ammattikorkeakouluihin **10.4.2019 klo 15.00** mennessä

7.2 Opiskelijavalinta vieraskieliseen päivä- ja monimuotototeutukseen

Hakukohteet

Vieraskielisen koulutuksen hakukohteet löytyvät ammattikorkeakoulujen www-sivuilta ja Opintopolku.fi-sivustolta.

Hakukelpoisuus

Hakukelpoisuus ammattikorkeakouluopintoihin on määritelty valintaperustesuosituksen yleisessä osassa.

Kielitaitovaatimukset on kuvattu tarkemmin ammattikorkeakoulujen www-sivuilla ja Opintopolku.fi-sivustolla.

Sosiaali- ja terveysalalle hakevan terveydentilan ja toimintakyvyn tulee olla sellainen, että hän kykenee opintoihin liittyviin käytännön tehtäviin ja harjoitteluun. Tieto alan terveydellisistä vaatimuksista löytyy ammattikorkeakoulun www-sivuilta ja Opintopolku.fi-sivustolta.

Bioanalytikkokoulutukseen hakeutuvalla on oltava mikroskoopilla työskentelyyn riittävä näkökyky ja normaali värinäkö. Koulutukseen valittujen tulee toimittaa silmälääkärin, optikon tai optometristin todistus koulutuksen alkaessa ammattikorkeakoulun antamien ohjeiden mukaisesti. Ammattikorkeakoulu voi purkaa valinnan, mikäli todistusta ei toimiteta määräajassa tai valituksi tullutta opiskelijaa ei todistuksen perusteella voida pitää soveltuvana bioanalytikkokoulutukseen.

Sosiaali- ja terveysalalle hakeutuvan tulee huomioida, että

- opiskelu ja ammatissa toimiminen edellyttävät hyvää henkistä tasapainoa
- ala ei sovellu huumeiden käyttäjälle eikä alkoholin tai lääkkeiden ongelmakäyttäjälle
- esimerkiksi tuki- ja liikuntaelimestön sairaudet, krooniset ihosairaudet, allergiat ja mielenterveyden häiriöt voivat muuttua terveydelliseksi ongelmaksi opiskeluaikana tai myöhemmin työelämässä
- veriteitse tarttuva tauti saattaa rajoittaa opintojen etenemistä ja työhön sijoittumista

- useissa sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköissä hoidetaan infektioille alttiita potilaita ja niissä työskentely edellyttää opiskelijoilta ja henkilökunnalta kunnossa olevaa rokotussuojaa, johon kuuluu myös vuosittain uusittava kausi-influenssa rokotus.

Ylläolevat terveydelliset vaatimukset eivät koske kauneudenhoitoalalle hakevia.

Opiskelijaksi pyrkivän tulee ammattikorkeakoulun pyynnöstä antaa opiskelijaksi ottamisen arvioinnin edellyttämät terveydentilaansa ja toimintakykyään koskevat tiedot sekä tieto mahdollisesta aiemasta opiskeluoikeuden peruuttamista koskevasta päätöksestä.

Opiskelijan tulee ammattikorkeakoulun pyynnöstä esittää rikostaustaote, jos opiskelijalle annetaan opinnoissa tai opintoihin kuuluvassa harjoittelussa tehtäviä, jotka edellyttävät olennaisesti alaikäisten parissa työskentelyä.

Ammattikorkeakoulu voi velvoittaa opiskelijan esittämään huumausainetestiä koskevan todistuksen, jos on aihetta epäillä, että opiskelija on huumausaineiden vaikutuksen alaisena opintoihin kuuluvissa käytännön tehtävissä tai harjoittelussa tai että opiskelijalla on huumausaineriippuvuus.

Ammattikorkeakoulu voi perua hakijan opiskelupaikan,

- jos todistuksia ei toimiteta ammattikorkeakoulun ilmoittamassa määräajassa
- jos hakija on antanut itsestään virheellisiä tietoja
- jos bioanalytikkokoulutukseen valittua ei voida pitää koulutukseen soveltavana näkökyvystä annetun todistuksen perusteella
- on ilmeistä, että opiskelija ei terveydentilaltaan eikä toimintakyvyltään täytä opiskelijaksi ottamisen edellytyksiä (Ammattikorkeakoululaki 932/2014)
- jos opiskelija on salannut aiemman opiskeluoikeuden peruuttamisen (Ammattikorkeakoululaki 932/2014).

Opiskelijavalinta

Valintatapa 1: Valintakoe

Valintakoe 70 pistettä

Ammattikorkeakoulut voivat varata osan valintatapa 1:n aloituspaikoista ammatillisen tutkinnon suorittaneille hakijoille. (Kiintiössä ovat mukana ammatillisen perustutkinnon, ammattitutkinnon, erikoisammattitutkinnon tai opisto- tai ammatillisen korkea-asteen tutkinnon suorittaneet). Ammattikorkeakoulut ilmoittavat ammatillisen tutkinnon suorittaneille varattavan kiintiön suuruuden hakukohteittain.

Ammattikorkeakoulujen hakijat asetetaan **valintatapa 1** tasapistetilanteessa paremmuusjärjestykseen seuraavin perustein:

1. valintakoepisteet
2. hakutoivejärjestys
3. ylityttö/alityttö/arvonta

Valintatapa 5: SAT-testi

Ammattikorkeakoulut ilmoittavat hakuohjeissa SAT-testin osiot joita se käyttää hakukohteessa valintaperusteena sekä mahdollisen alimman pisterajan joka hakijan tulee saavuttaa voidakseen tulla valituksi. Ainoastaan uusimuotoinen SAT-testi (maaliskuun 2016 jälkeen suoritettu) hyväksytään.

Virallinen SAT-tulosraportti tulee tilata suoraan testin järjestäjältä. Ammattikorkeakoulut voivat käyttää SAT-testituloksien keräämiseen myös sähköistä palvelua, josta tulostiedot ovat saatavilla. SAT-

testissä jo olleiden tulee erikseen tilata testin järjestäjältä testitulos toimitettavaksi ammattikorkeakouluihin. SAT-testin tulokset tulee toimittaa kaikkiin niihin ammattikorkeakouluihin, jotka käyttävät kyseistä valintamenettelyä **10.4.2019** mennessä. Hakijan itse tulostamia tai lähettämiä raportteja ei voida ottaa huomioon.

Valintatapajonoista täytetään ensin **valintatapa 5** ja sitten **valintatapa 1**. Ammattikorkeakoulut määrittelevät hakukohdekohtaisesti, kuinka monta aloituspaikkaa osoittavat kaikkiin jonoihin.

7.2.1 Valintakoe

Valintakokeeseen kutsutaan kaikki hakijat.

Opiskelijavalinta tehdään **valintatapa 1** mukaisesti (valintakokeesta saadun pistemäärän perusteella.)

Valintakokeesta voi saada enimmillään 70 pistettä ja alin hyväksyty pistemäärä on 30 pistettä. Ammattikorkeakoulu voi halutessaan käyttää valintakokeessa pakollista osiota, joka pitää suorittaa hyväksytysti.

Sosiaali- ja terveysalan valintakokeessa painotetaan alalle soveltuvuutta arvioimalla kiinnostusta ja suuntautumista alalle, sosiaalisia valmiuksia sekä oppimis- ja työskentelyvalmiuksia. Koulutukseen valitulta edellytetään alalle soveltuvaa terveyttä.

Ammattikorkeakoulut voivat tehdä valintakoeysteistyötä, josta ammattikorkeakoulut ilmoittavat omilla [www-sivuillaan](http://www.sivuillaan) ja Opintopolku.fi-sivustolla.

Valintakoetulos on voimassa kyseisen haun ajan. Ammattikorkeakoulut ilmoittavat Opintopolku.fi-sivustolla ja omilla [www-sivuillaan](http://www.sivuillaan) valintakoepäivät ja valintakokeen sisällön

8 LIIKUNNAN AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO

Tämä alakohtainen osa tarkentaa valintaperustesuosituksen yleisosaa. Suosituksessa on kuvattu valintaperusteet liikunnan ammattikorkeakoulututkinnon suomen- ja ruotsinkieliseen koulutukseen sekä vieraskieliseen koulutukseen. Yleinen hakukelpoisuus liikunnan ylempään ammattikorkeakoulututkintoon on kuvattu valintaperustesuosituksen yleisosassa. Opintopolku.fi -verkkosivuilta löytyy tarkemmat tiedot koulutusten sisällöistä ja hakukohdekohtaisista valintaperusteista.

SORA-LAINSÄÄDÄNTÖ

Liikunta-alalle hakevan terveydentilan ja toimintakyvyn tulee olla sellainen, että opiskelija kykenee opintoihin liittyviin käytännön tehtäviin ja harjoitteluun. Opiskelu ja ammatissa toimiminen edellyttävät hyvää henkistä tasapainoa ja riittävää fyysistä toimintakykyä. Tiedot vaadituista terveydellisistä edellytyksistä löytyvät Opintopolku.fi-sivuston hakukohdekohtaisista valintaperusteista.

Ennen opiskeluihin kuuluvaan harjoitteluun siirtymistä ammattikorkeakoulu voi pyytää rikostaustaotteen esittämistä, jos harjoitteluun kuuluu olennaisesti alaikäisten parissa työskentelyä.

Opiskelijaksi pyrkivän tulee ammattikorkeakoulun pyynnöstä antaa opiskelijaksi ottamisen arvioinnin edellyttämät terveydentilaansa ja toimintakykyään koskevat tiedot sekä tieto mahdollisesta aiemasta opiskeluoikeuden peruuttamisesta koskevasta päätöksestä.

Ammattikorkeakoulu voi velvoittaa opiskelijan esittämään huumausainetestiä koskevan todistuksen, jos on aihetta epäillä, että opiskelija on huumausaineiden vaikutuksen alaisena opintoihin kuuluvissa käytännön tehtävissä tai harjoittelussa tai että opiskelijalla on huumausaineriippuvuus.

Liikunta-alalle hakeutuvan tulee huomioida, että

- opiskelu ja ammatissa toimiminen edellyttävät hyvää henkistä tasapainoa ja riittävää fyysistä toimintakykyä
- ala ei sovellu huumeiden käyttäjälle eikä alkoholin tai lääkkeiden ongelmakäyttäjälle
- esimerkiksi tuki- ja liikuntaelämistön sairaudet, krooniset ihosairaudet, allergiat ja mielenterveyden häiriöt voivat muuttua terveydelliseksi ongelmaksi opiskeluaikana tai myöhemmin työssä
- veriteitse tarttuva tauti saattaa rajoittaa opintojen etenemistä ja työhön sijoittumista.
- ala ei ole sopiva henkilölle, joka on tuomittu rikoksesta toista henkilöä kohtaan.

Terveystilaan tai toimintakykyyn liittyvä rajoitus ei ole este opiskelijaksi ottamiselle, jos sen vaikutukset voidaan kohtuullisin toimin, esimerkiksi erityisjärjestelyin, poistaa. Tarkoituksena ei ole muutenkaan asettaa tarpeettomia esteitä vammaisten tai muista fyysisistä tai psyykkisistä rajoitteista kärsivien henkilöiden koulutukseen pääsulle. Rajoituksia sovelletaan vain niissä tilanteissa, joissa on selvää, ettei hakija voi terveydentilaansa tai toimintakykyynsä liittyvästä syystä osallistua koulutukseen.

Ammattikorkeakoulu voi perua hakijan opiskelupaikan,

- jos todistuksia ei toimiteta ammattikorkeakoulun ilmoittamassa määräajassa
- jos hakija on antanut itsestään virheellisiä tietoja
- on ilmeistä, että opiskelija ei terveydentilaltaan eikä toimintakyvyltään täytä opiskelijaksi ottamisen edellytyksiä (Ammattikorkeakoululaki 932/2014)
- jos opiskelija on salannut aiemman opiskeluoikeuden peruuttamisen (Ammattikorkeakoululaki 932/2014).
- jos hän on opinnoissaan toistuvasti tai vakavasti vaarantanut toisen henkilön terveyden tai turvallisuuden ja täten osoittautunut soveltumattomaksi toimimaan opintoihin liittyvissä tehtävissä tai harjoittelussa (Ammattikorkeakoululaki 932/2014).

8.1 Opiskelijavalinta suomen- ja ruotsinkieliseen päivätoteutukseen

8.1.1 Opiskelijavalinta

Hakukelpoisuus ammattikorkeakouluopintoihin on määritelty valintaperustesuosituksen yleisessä osassa. Opintopolku.fi -verkkosivujen hakukohdetiedoista löydät mahdolliset poikkeavat hakukelpoisuusvaatimukset.

Suomenkielisissä koulutuksissa opiskelijavalinta on kaksivaiheinen. Kaikki hakijat osallistuvat sosi-aali-, terveys- ja liikunta- ja kauneusalan (valtakunnalliseen) esivalintakokeeseen **24.4.2019** ilman erillistä kutsua. Esivalintakokeen järjestämisestä tiedotetaan tarkemmin kunkin ammattikorkeakoulun verkkosivuilla ja opintopolku.fi -sivustolla.

Varsinaiseen valintakokeeseen kutsutaan esivalintakokeen tulosten perusteella vähintään nelinker-tainen määrä hakukelpoisia hakijoita aloituspaikkoihin nähden.

Ruotsinkielisessä koulutuksessa (Arcada, Helsinki) opiskelijavalinta on yksivaiheinen. Hakijat **eivät** osallistu (valtakunnalliseen) esivalintakokeeseen 24.4.2019. Kaikki hakukelpoiset hakijat kutsutaan Arcadan valintakokeeseen.

Lopullinen valinta tehdään ylioppilastutkinnossa saatujen pisteiden ja valintakokeesta saatujen pisteiden perusteella tai pelkästään valintakokeesta saatujen pisteiden perusteella tai pelkästään ylioppilastutkinnosta saatujen pisteiden perusteella. Esivalintakokeen pisteet eivät vaikuta lopullisiin valintapisteisiin. Hakijan tulee tarkistaa hakukohteen valintaperusteista hakukohdekohtaiset valintatavat.

Jos ammattikorkeakoulu päättää käyttää **valintatapaa 3**, sillä voi tulla valituksi ainoastaan valintakokeeseen kutsuttu hakija. Valintatavalla 3 ei voi valita hakijaa, joka on hylätty esivalintavaiheessa tai jonka pisteet eivät ole riittäneet valintakoekutsuun.

Valintakokeen erityisjärjestelypyynnöt tulee toimittaa kaikkiin hakutoiveena oleviin sosiaali-, terveys-, liikunta- ja kauneudenhoitoalan ammattikorkeakouluihin 10.4.2019 klo 15.00 mennessä.

8.1.2 Varsinaisen valinnan valintatavat

VALINTATAPA 1: VALINTAKOE

Valintakoe 70 pistettä

VALINTATAPA 2: KOULUMENESTYS JA VALINTAKOE (valintatavassa mukana vain ylioppilastutkinnolla hakevat)

Vaihtoehto 2 A

Koulumenestys	30 pistettä (ylioppilastutkinnon arvosanat)
Valintakoe	70 pistettä
Yhteensä	100 pistettä

VALINTATAPA 3: TODISTUSVALINTA (valintatavassa mukana vain ylioppilastutkinnolla hakevat)

Vaihtoehto 3A

Koulumenestys	30 pistettä (ylioppilastutkinnon arvosanat)
---------------	---

Ammattikorkeakoulut määrittelevät hakukohdekohtaisesti, kuinka monta aloituspaikkaa osoittavat kuhunkin jonoon. Hakijalle on annettava selkeä kuva siitä, käyttääkö ammattikorkeakoulu todellisuudessa kaikkia valintatapoja.

Ylioppilastutkinnon suorittaneet voivat tulla valituksi kaikista valintatavoista. Ammatillisella tutkinnolla, ammatti- ja erikoisammattitutkinnolla sekä ulkomaisella tutkinnolla hakevat sekä pelkän lukion oppimäärän suorittaneet voivat tulla valituksi vain valintatavasta 1. Valintatapajonoista täytetään ensin valintatapa 3A, sitten 2A ja lopuksi 1.

Valintakokeesta on saatava vähintään 30 pistettä. Ammattikorkeakoulu voi halutessaan käyttää valintakokeessa pakollista osiota, joka pitää suorittaa hyväksytysti.

8.1.3 Koulumenestyksen pisteytys

Valintatapa 2A ja 3A

Koulumenestyspisteet muodostuvat ylioppilastutkintotodistuksen perusteella. Ylioppilastutkintotodistuksen arvosanat saadaan 1990 ja sen jälkeen valmistuneilta hakijarekisteriin suoraan ylioppilaslaulukunnalta.

Ylioppilastutkintotodistuksen pisteytys

Yo-tutkintotodistus	L/E	M	C	B	A
Äidinkieli *	10	9	8	7	6
Paras kieli (vieraat kielet ja toinen kotimainen): pitkä (lyhyt/keskipitkä)	10 (9)	9 (8)	8 (7)	7 (6)	6 (5)
Matematiikka (lyhyt tai pitkä) tai paras reaaliaineiden kokeista (ennen v. 2006 kirjoittaneilla reaali)	10	9	8	7	6

* Äidinkielenä huomioidaan suomi, ruotsi, saame, suomi toisena kielenä ja ruotsi toisena kielenä. IB-tutkinnoissa äidinkieltä vastaa A1-kieli, EB- ja RP-tutkinnoissa äidinkieltä vastaava kieli.

EB-, IB- ja Reifeprüfung-tutkintojen muuntokaavat löytyvät valintaperustesuosituksen yleisosiosta.

8.1.4 Valintakoe

Varsinainen valintakoe on ammattikorkeakoulukohtainen. Valintakoetulos on voimassa kyseisen haun ajan.

Koe voi sisältää liikuntatestejä, ohjausnäytteen, psykologisen soveltuvuustestin, kirjallisen tai aineistokirjoituskokeen, ryhmätilanteen ja henkilökohtaisen haastattelun. Eri osioiden määrä ja painotus vaihtelevat ammattikorkeakouluittain. Ammattikorkeakoulu ilmoittaa valintakokeen osiot ja niiden painotukset tarkemmin Opintopolku-sivustoillaan.

Lisäksi valintakokeen osana arvioidaan hakijan alasuuntautuneisuutta ja alakohtaista työkokemusta.

Alasuuntautuneisuuden arvioinnissa voidaan ottaa huomioon mm.

- koulutukseen ammatillisesti valmentava koulutus (esim. urheiluoipistojen 4–8 kk:n kurssit)
- valtakunnallinen liikunta- ja nuorisjärjestöjen tavoitteellinen koulutus
- koulutukseen soveltuva muu ammatillinen koulutus sekä avoimen ammattikorkeakoulun tai avoimen yliopiston arvosanaopinnot
- liikunnan lukiodiplomi
- järjestöjen ja yhdistysten luottamustehtävät, projektien vetäminen ja vastaava toiminta
- liikuntasaavutukset sekä harrastusluonteinen ohjaus- ja valmennustoiminta

Työkokemuspisteitä annetaan koulutukseen soveltuvasta liikunta-, nuoriso- ja vapaa-aikatoiminnan sekä opetus- tai kasvatusalan työkokemuksesta tai muusta alaan liittyvästä asiakaspalvelu- ja myyntityöstä. Työkokemus on pitänyt hankkia vähintään 16-vuotiaana hakuajan päättymiseen mennessä (kahden kuukauden työkokemus tuottaa valinnassa yhden pisteen).

Liikunta-alan yrittäjyys hyväksytään työkokemukseksi, jos siitä on todistus, joka osoittaa, että hakija on tai on ollut YEL- tai MYEL- vakuutettu. Ulkomainen yrittäjyys todistetaan vastaavin virallisoin dokumentein.

Hakijan tulee muuntaa osa-aikatyön tunnit kokoaikaiseksi niin, että 150 tuntia tai 20 vähintään 7 tunnin työpäivää vastaa yhtä kuukautta. Työkokemuksen ei tarvitse olla yhtäjaksoista eikä saman työnantajan palveluksessa hankittua. Rinnakkaisista työsuhteista voi saada työkokemuspisteitä

vain päätoimista työskentelyä vastaavan määrän.

Varusmiespalvelus ja naisten vapaaehtoinen asepalvelus ja siviilipalvelus luetaan työkokemukseksi siten, että hakuajan loppuun mennessä suoritettu palvelus hyväksytään (kolmen kuukauden palvelusjakso tuottaa yhden työkokemuskuukauden). Hoitovapaata ei lasketa työkokemukseksi.

Hakijan on varauduttava toimittamaan ammattikorkeakoululle valintakokeen yhteydessä kopiot koulutodistuksista sekä työtodistuksista ja muista sellaisista todistuksista, jotka hakija haluaa otettavaksi huomioon alasuuntautuneisuuden arvioinnissa.

Pisteitä voi saada vain työkokemuksesta, josta on työnantajan antama työtodistus, ja joka tarkistetaan hyväksytyksi tulleilta. Työtodistuksesta tulee ilmetä mm. työsuhteen tarkka alkamis- ja päättymispäivä, työnantajan yhteystiedot, työtehtävät ja osa-aikatyön kohdalla työtunnit.

Mikäli työtodistus on kirjoitettu muulla kielellä kuin suomi, ruotsi tai englanti, on hakijan toimitettava ammattikorkeakoululle alkuperäiskielisen todistuskopion lisäksi kopio virallisen kielenkääntäjän suomeksi, ruotsiksi tai englanniksi tekemästä käännöksestä, josta tulee käydä ilmi kääntäjän nimi, allekirjoitus ja leima.

Valintakoepäivät ammattikorkeakouluittain:

- Arcada, valintakoepäivä julkaistaan opintopolku.fi-sivustolla.
- Haaga-Helia amk, 3.-7.6.2019
- Kajaanin amk, valintakoepäivä julkaistaan opintopolku.fi-sivustolla.
- Lapin amk, 5.-6.6.2019

8.2 Opiskelijavalinta suomenkieliseen monimuotototeutukseen

8.2.1 Opiskelijavalinta

Monimuotototeutusta on tarjolla Kajaanin ammattikorkeakoulussa ja Haaga-Helia ammattikorkeakoulussa. Kajaanissa monimuotototeutukseen voi hakea syksyn yhteishaussa. Haaga-Heliassa monimuotototeutus ei ole erillisenä hakukohteena vaan monimuotototeutuksesta kiinnostuneet hakijat voivat hakea kevään yhteishaussa Haaga-Helian liikunnanohjaajan koulutukseen, joka on tarkoitettu sekä päivä- että monimuoto-opiskelijoille.

Opiskelijan mahdollista sijoittumista monimuotokoulutukseen tarkastellaan ensimmäisen kerran varsinaisen valintakokeen aikana ja lopullinen sijoittuminen siihen vahvistetaan opintojen alkaessa opinto-ohjelman henkilökohtaistamisen yhteydessä. Haaga-Helian opiskelijavalinta tapahtuu kohdan 8.1 mukaisesti.

8.3 Opiskelijavalinta vieraskieliseen päivätoteutukseen

8.3.1 Opiskelijavalinta

Vieraskielistä liikunnan ammattikorkeakoulututkintoon johtavaa koulutusta järjestävät Haaga-Helia amk ja Kajaanin amk. Opetuskieli on englanti.

Hakukelpoisuus ammattikorkeakouluopintoihin on määritelty valintaperustesuosituksen yleisessä osassa. Kaikki hakukelpoiset hakijat kutsutaan valintakokeeseen ja opiskelijavalinta tehdään pelkän valintakoetuloksen perusteella. Osana valintakoetta arvioidaan hakijan alasuuntautuneisuutta ja alakohtaista työkokemusta. Mikäli hakukohteessa on käytössä SAT-testi, voi hakija tulla valituksi tämän valintatavan kautta (tarkemmat tiedot kohdassa ”Valintatapa 5: SAT-TESTI”).

Ammattikorkeakoulut ilmoittavat valintakokeen eri osioiden painotuksen studyinfo.fi-sivuston hakukohdekohtaisissa valintaperusteissaan. Ammattikorkeakoulu voi järjestää haun yhteis- tai erillishakuna. Myös siitä ilmoitetaan tarkemmin studyinfo.fi-sivustolla.

Vieraskieliset koulutukset vaativat erittäin hyvän englannin kielen taidon, jotta vieraskielisissä koulutuksissa voi menestyä. Hakijoiden kielitaito arvioidaan valintakokeessa. Hakiessaan vieraskieliseen koulutukseen hakijan ei tarvitse toimittaa todistusta kielitaidostaan.

Valintakokeesta voi saada enimmillään 70 pistettä ja alin hyväksytty pistemäärä on 30 pistettä. Ammattikorkeakoulu voi halutessaan käyttää valintakokeessa pakollista osiota, joka pitää suorittaa hyväksytysti.

Valintapisteiden enimmäismäärä on seuraava:

Valintakoe 70 pistettä

Yhteensä 70 pistettä

Valintakoepäivät:

- Haaga-Helia amk, 2.-4.4.2019
- Kajaanin amk, valintakoepäivä julkaistaan opintopolku.fi-sivustolla.

VALINTATAPA 5: SAT-TESTI (käytetään ainoastaan vieraskielisessä koulutuksessa)

Ammattikorkeakoulut ilmoittavat hakuohjeissa SAT-testin osiot, joita se käyttää hakukohteessa valintaperusteena sekä mahdollisen alimman pisterajan joka hakijan tulee saavuttaa voidakseen tulla valituksi. Ainoastaan uusimuotoinen SAT-testi (maaliskuun 2016 jälkeen suoritettu) hyväksytään.

Virallinen SAT-tulosraportti tulee tilata suoraan testin järjestäjältä. Ammattikorkeakoulut voivat käyttää SAT-testituloksien keräämiseen myös sähköistä palvelua, josta tulostiedot ovat saatavilla. SAT-testissä jo olleiden tulee erikseen tilata testin järjestäjältä testitulos toimitettavaksi ammattikorkeakouluihin. SAT-testin tulokset tulee toimittaa kaikkiin niihin ammattikorkeakouluihin, jotka käyttävät kyseistä valintamenettelyä **10.4.2019** mennessä. Hakijan itse tulostamia tai lähettämiä raportteja ei voida ottaa huomioon.

Kaikki SAT-testin hyväksytysti suorittaneet hakukelpoiset hakijat kutsutaan englanninkieliseen haastatteluun, jossa arvioidaan hakijan alasuuntautuneisuutta ja alalle soveltuvuutta. Haastattelu toteutetaan etäyhteydellä. Haastatteluajankohdat ilmoitetaan erikseen. Haastattelun lisäksi hakija kuvaa ja palauttaa videon, jossa pyydetty liikuntataidot tuodaan arvioitaviksi osaksi valintapäätöstä. Ohjeet videon tekemiseen toimitetaan hakuvaiheessa. Valintapäätös perustuu SAT-testin tuloksiin, haastatteluun ja videoon. Valituksi koulutukseen voi tulla vain, jos suorittaa edellä mainitut osiot hyväksytysti.

Jos vieraskielisessä päivätoteutuksessa käytetään kahta valintatapaa, valitaan opiskelijat **ensin valintatavalla 5 ja sitten valintatavalla 1**. Ammattikorkeakoulut määrittelevät hakukohdekohtaisesti, kuinka monta aloituspaikkaa osoittavat kaikkiin jonoihin.

9 TEKNIKAN AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO

9.1 Insinöörikoulutus ja laboratorioanalyytikkokoulutus

9.1.1 Opiskelijavalinta suomen- ja ruotsinkieliseen päivä- ja monimuotototeutukseen

Yleinen hakukelpoisuus tutkintoon johtaviin koulutuksiin on kerrottu valintaperustesuositusten yleisessä osassa. Opiskelijavalinta suoritetaan hakukohteittain joko pelkästään valintakokeen tai koulumenestyksen perusteella.

VALINTATAPA 1: VALINTAKOE

Valintakoe 40 pistettä

VALINTATAPA 3 B: TODISTUSVALINTA (valintatavassa mukana vain ylioppilastutkinnolla hakevat)

Koulumenestys 60 pistettä

Ammattikorkeakoulut määrittelevät hakukohteittain, kuinka monta aloituspaikkaa osoittavat eri valintatapoihin. Valintatapajonoista täytetään ensin **valintatapa 3** ja sitten **valintatapa 1**.

9.1.1.1 Koulumenestyksen pisteytys

Valintatapa 3B

Koulumenestyspisteet muodostuvat ylioppilastutkintotodistuksen perusteella. Ylioppilastutkintotodistuksen arvosanat saadaan 1990 ja sen jälkeen valmistuneilta hakijarekisteriin suoraan ylioppilastutkintolautakunnalta.

Koulumenestyspisteet lasketaan ylioppilastutkintotodistuksen yksittäisistä aineista (äidinkieli, paras pitkänä kirjoitettu kieli, matematiikka sekä paras reaalikoe seuraavista: fysiikka, kemia ja biologia).

Valintatavoissa 2B ja 3B käytetään alla olevaa pistetaulukkoa koulumenestyspisteiden laskemisessa.

Yo-tutkintotodistus	L/E	M	C	B	A
Äidinkieli *	15	12	9	6	3
Paras pitkänä kirjoitettu kieli	15	12	9	6	3
Matematiikka, pitkä **	15	12	9	7	5
Matematiikka, lyhyt **	10	8	6	4	2
Fysiikan reaalikoe ***	15	12	9	6	3
Kemian reaalikoe ***	15	12	9	6	3
Biologian reaalikoe ***	15	12	9	6	3

* Äidinkielenä huomioidaan suomi, ruotsi, saame, suomi toisena kielenä ja ruotsi toisena kielenä. IB-tutkinnossa äidinkieltä vastaa A1-kieli, EB- ja RP-tutkinnoissa äidinkieltä vastaava kieli.

** = enintään toinen

*** = enintään yksi

EB-, IB- ja Reifeprüfung-tutkintojen muuntokaavat löytyvät valintaperustesuosituksen yleisosiosta.

9.1.1.2 Valintakoe

Valintakokeisiin osallistuvat kaikki hakukelpoiset hakijat ilman erillistä kutsua. Ammattikorkeakoulut ilmoittavat hakuohjeissa tarvittavat tiedot valintakokeeseen osallistumista varten. Saadakseen valintakoetuloksen hakijan tulee osallistua tekniikan valtakunnalliseen valintakokeeseen hakulomakkeessa ilmoittamassaan ylimmässä tekniikan alan hakukohteessa. Näin menetellessään hakija saa koetuloksen kaikkiin insinööri- ja laboratorioanalytikkokoulutuksen, rakennusmestarikoulutuksen, rakennusarkkitehtikoulutuksen suuntautumisvaihtoehdon hakutoiveisiinsa.

Valintakoe on 2-3 tuntia kestävä kirjallinen koe. Siinä mitataan motivaatiota, loogista ajattelua ja ongelmaratkaisukykyä sekä luonnontieteiden ja matemaattisten aineiden perustietämystä. Kokeeseen osallistuva voi valita joko suomenkieliset tai ruotsinkieliset tehtävät. Koe on yhteinen pohjakoulutuksesta riippumatta. Laskimen käyttö valintakokeessa on kielletty. Valintakoetulos on voimassa kyseisen haun ajan. Kokeessa on saavutettava vähintään 10 pistettä maksimiarvosta 40 pistettä.

Kevään 2019 valintakoe järjestetään **29.5.2019**.

Todistusvalinnassa hyväksytyn ei tarvitse osallistua tekniikan valtakunnalliseen valintakokeeseen. Jos hakija ei tule valituksi todistusvalinnan valintajonosta, hänen tulee osallistua tekniikan valtakunnalliseen valintakokeeseen hakulomakkeessa ilmoittamassaan ylimmässä tekniikan alan hakukohteessa.

9.1.2 Opiskelijavalinta vieraskieliseen päivä- ja monimuotototeutukseen

Yleinen hakukelpoisuus tutkintoon johtaviin koulutuksiin on kerrottu valintaperustesuositusten yleisessä osassa. Jos ammattikorkeakoulu ei noudata yleisiä valintaperusteita, erityiset valintaperusteet on esitetty kunkin ammattikorkeakoulun valintaperusteissa.

Kaikki hakijat kutsutaan valintakokeeseen.

Opiskelijavalinta suoritetaan hakukohteittain pelkästään valintakokeen perusteella.

VALINTATAPA 1: VALINTAKOE

Valintakoe 40 pistettä

VALINTATAPA 5: SAT-TESTI

Ammattikorkeakoulut ilmoittavat hakuohjeissa SAT-testin osiot joita se käyttää hakukohteessa valintaperusteena sekä mahdollisen alimman pisterajan joka hakijan tulee saavuttaa voidakseen tulla valituksi. Ainoastaan uusimuotoinen SAT-testi (maaliskuun 2016 jälkeen suoritettu) hyväksytään.

Virallinen SAT-tulosraportti tulee tilata suoraan testin järjestäjältä. Ammattikorkeakoulut voivat käyttää SAT-testituloksien keräämiseen myös sähköistä palvelua, josta tulostiedot ovat saatavilla. SAT-tes-tissä jo olleiden tulee erikseen tilata testin järjestäjältä testitulos toimitettavaksi ammattikorkeakoului-hin. SAT-testin tulokset tulee toimittaa kaikkiin niihin ammattikorkeakouluihin, jotka käyttävät kyseistä valintamenettelyä **10.4.2019** mennessä. Hakijan itse tulostamia tai lähettämiä raportteja ei voida ottaa huomioon.

Ammattikorkeakoulut määrittelevät hakukohteittain, kuinka monta aloituspaikkaa osoittavat eri valin-tapoihin. Valintatapajonoista täytetään ensin **valintatapa 5** ja sitten **valintatapa 1**.

9.1.3.1 Valintakoe

Opiskelijavalinta suoritetaan käyttäen tekniikan valtakunnallista vieraskielistä valintakoetta. Valinta-kokeisiin kutsutaan kaikki hakijat. Valintakoe kutsut lähetetään sähköpostitse hakemuksessa ilmoitet-tuun sähköpostiosoitteeseen. Valintakoe tehdään valintaryhmän ylimmässä valintakoe yhteistyötä te-kevässä hakukohteessa, eikä valintakoe paikkaa voi vaihtaa.

Valintakoe on 3 tuntia kestävä kirjallinen koe. Siinä mitataan opiskeluvalmiuksia ja soveltuvuutta tek-nilliselle alalle sekä englannin kielen taitoa. Kielikoe on pakollinen kaikille ja se arvioidaan hyväksytyt / hylätty. Vain hyväksytyn kielikokeen suorittanut hakija voi tulla valituksi. Koe on yhteinen pohjakou-lutuksesta riippumatta. Laskimen käyttö valintakokeessa on kielletty. Valintakoetulos on voimassa kyseisen haun ajan. Kokeessa on saavutettava vähintään 10 pistettä maksimiarvosta 40 pistettä.

Valintakoeryhmät keväällä 2019:

1. **valintakoeryhmän 1** muodostavat kaikki ensimmäisen (9.–23.1.2019) ja toisen hakuajan (20.3.–3.4.2019) hakukohteet. Ryhmän 1 valtakunnallinen Suomen valintakoe on kevään yhe-teishaussa ma **15.4.2019**. Ks. myös kohta 2.
2. **valintakoeryhmän 2** muodostavat FINNIPS-valintakoe yhteistyötä tekevät ensimmäisen ha-kuajan tekniikan -hakukohteet. Nämä hakukohteet ovat mukana myös valintakoeryhmässä 1 Suomen kokeen osalta. FINNIPS-ulkomaan kokeiden tulokset eivät kuitenkaan siirry tämän ryhmän 2 hakukohteiden ulkopuolelle.

9.2 Rakennusarkkitehtikoulutus

9.2.1 Opiskelijavalinta suomenkieliseen päivätoteutukseen

Yleinen hakukelpoisuus tutkintoon johtaviin koulutuksiin on kerrottu valintaperustesuositusten ylei- sessä osassa. Kaikki hakukelpoiset hakijat osallistuvat sekä tekniikan alan valtakunnalliseen valinta- kokeeseen että rakennusarkkitehtikoulutuksen soveltuvuuskokeeseen ilman erillistä kutsua. Ammat- tikorkeakoulut ilmoittavat hakuohjeissa tarvittavat tiedot valintakokeeseen osallistumista varten.

Opiskelijavalinta suoritetaan hakukohteittain pelkästään valintakokeiden perusteella. Valintakokeissa on saavutettava vähintään 35 pistettä (tekniikan alan valtakunnallisesta valintakokeesta 10 pistettä ja rakennusarkkitehtikoulutuksen soveltuvuuskokeesta 25 pistettä).

Voidakseen tulla valituksi hakijan tulee saada molemmista kokeista hyväksytyt suoritus samassa haussa.

Valintapisteiden enimmäismäärä on seuraava:

Valintakokeet:	
* tekniikan alan valtakunnallinen valintakoe	40 pistettä
* rakennusarkkitehtikoulutuksen soveltuvuuskoe	50 pistettä
Yhteensä	90 pistettä

Ammattikorkeakoulut määrittelevät hakukohteittain, kuinka monta aloituspaikkaa osoittavat eri valintatapoihin.

9.2.1.1 Valintakokeet

Rakennusarkkitehtikoulutuksen valintakokeet järjestetään seuraavasti: **29.5.2019** tekniikan alan valtakunnallinen valintakoe sekä **31.5.2019** rakennusarkkitehtikoulutuksen soveltuvuuskoe. Rakennusarkkitehtikoulutuksen soveltuvuuskokeen enimmäispistemäärä on 50 pistettä (alin hyväksytyt pistemäärä 25 pistettä).

Hakijan tulee osallistua tekniikan alan valtakunnalliseen valintakokeeseen hakulomakkeessa ilmoittamassaan ylimmässä tekniikan alan hakutoiveen ammattikorkeakoulussa ja rakennusarkkitehtikoulutuksen soveltuvuuskokeeseen korkeimman rakennusarkkitehtikoulutuksen hakutoiveensa mukaisessa rakennusarkkitehtikoulutusta antavassa ammattikorkeakouluyksikössä, joka on yksi seuraavista: Metropolia ammattikorkeakoulu, Oulun ammattikorkeakoulu, Savonia-ammattikorkeakoulu ja Tampereen ammattikorkeakoulu.

9.3 Rakennusmestarikoulutus

9.3.1 Opiskelijavalinta suomen- ja ruotsinkieliseen päivä- ja monimuotototeutukseen

Yleinen hakukelpoisuus tutkintoon johtaviin koulutuksiin on kerrottu valintaperustesuositusten yleisessä osassa.

Valintapisteiden enimmäismäärä on seuraava:

Valintakoe	40 pistettä
Rakennusalan työkokemus	30 pistettä
Yhteensä	70 pistettä

Ammattikorkeakoulut määrittelevät hakukohteittain, kuinka monta aloituspaikkaa osoittavat eri valintatapoihin.

9.3.1.1 Valintakoe

Opiskelijavalinnassa käytetään tekniikan valtakunnallista valintakoetta. Valintakokeisiin osallistuvat kaikki hakukelpoiset hakijat ilman erillistä kutsua. Ammattikorkeakoulut ilmoittavat hakuohjeissa tarvittavat tiedot valintakokeeseen osallistumista varten. Saadakseen valintakoetuloksen hakijan tulee osallistua tekniikan valtakunnalliseen valintakokeeseen hakulomakkeessa ilmoittamassaan ylimmässä tekniikan alan hakukohteessa. Näin menetellessään hakija saa koetuloksen kaikkiin insinööri- ja laboratorioanalytikkokoulutuksen, rakennusmestarikoulutuksen, rakennusarkkitehtikoulutuksen suuntautumisvaihtoehdon hakutoiveisiinsa.

9.3.1.3 Rakennusalan työkokemus

Työkokemuspisteitä laskettaessa otetaan huomioon vain 18-vuotiaana tai sen jälkeen hankittu rakennusalan työkokemus, joka on kertynyt hakuajan loppuun mennessä. Kaksi kuukautta työkokemusta tuottaa yhden pisteen. Työkokemuksesta voi saada enintään 30 pistettä.

Työtodistuksesta tulee ilmetä mm. työsuhteen tarkka alkamis- ja päättymispäivä, työnantajan yhteystiedot, työtehtävät ja osa-aikatyön kohdalla työtunnit. Varusmiespalvelua, naisten vapaaehtoista asepalvelusta, siviilipalvelua tai hoitovapaata ei lasketa rakennusalan työkokemukseksi.

Yrittäjyys hyväksytään työkokemukseksi, jos siitä on todistus, joka osoittaa, että hakija on tai on ollut YEL tai MYEL- vakuutettu. Ulkomainen yrittäjyys todistetaan vastaavin virallisoin dokumentein.

Pisteitä saadakseen hakijan tulee merkitä hakulomakkeeseen rakennusalan työkokemuksen kokonaismäärä täysinä kuukausina. Hakijan tulee muuntaa osa-aikatyön tunnit kokoaikaiseksi niin, että 150 tuntia tai 20 vähintään 7 tunnin työpäivää vastaa yhtä kuukautta. Työkokemuksen ei tarvitse olla yhtäjaksoista eikä saman työnantajan palveluksessa hankittua. Rinnakkaisista työsuhteista voi saada työkokemuspisteitä vain päätoimista työskentelyä vastaavan määrän.

Rakennusalan työkokemuksen määrä on pystyttävä osoittamaan työtodistuksin. Mikäli työtodistus on kirjoitettu muulla kielellä kuin suomi, ruotsi tai englanti, on hakijan toimitettava hakijapalveluihin alkuperäiskielisen todistuskopion lisäksi kopio virallisen kielenkääntäjän suomeksi, ruotsiksi tai englanniksi tekemästä käännöksestä, josta tulee käydä ilmi kääntäjän nimi, allekirjoitus ja leima.

Työtodistukset tulee ladata hakemukselle tai lähettää ylimpään rakennusmestarikoulutuksen hakukohteeseen siten, että ne saapuvat hakijapalveluihin viimeistään **10.4.2019 klo 15.00 mennessä** (postileiman päiväys ei riitä).

10 MERENKULKUALAN AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO

10.1 Opiskelijavalinta suomen- ja ruotsinkieliseen päivätoteutukseen

Kaikki hakukelpoiset *Merikapteenin suuntautumisvaihtoehdon* hakijat osallistuvat merenkulkualan erityiskokeeseen (soveltuvuuskoe ja englannin kielen koe) ja kaikki hakukelpoiset *Merenkulkualan insinöörin* suuntautumisvaihtoehdon hakijat tekniikan alan valtakunnalliseen valintakokeeseen ja merenkulkualan erityiskokeeseen (vain englannin kielen koe) ilman erillistä kutsua. Ammattikorkeakoulut ilmoittavat hakuohjeissa tarvittavat tiedot valintakokeeseen osallistumista varten. Merenkulkualan koulutus käyttää päivätoteutuksessa alla esitettyjä valintatapoja. Lopulliseen valintaan vaikuttavat, valintakokeet ja merenkulkualan työkokemus.

Valintapisteiden enimmäismäärä on seuraava (*Merikapteenin suuntautumisvaihtoehto*):

Valintakoe:	
* merenkulkualan erityiskoe	60 pistettä
Merenkulkualan työkokemus	40 pistettä
Yhteensä	100 pistettä

Valintakokeessa hakijan on saavutettava vähintään seuraavat valtakunnallisen suosituksen mukaiset pisteet: Merenkulkualan erityiskokeessa 20 pistettä.

Valintapisteiden enimmäismäärä on seuraava (*Merenkulkualan insinöörin suuntautumisvaihtoehto*):

Valintakoe:	
* tekniikan alan valtakunnallinen valintakoe	40 pistettä
* merenkulkualan erityiskoe	60 pistettä
Merenkulkualan työkokemus	40 pistettä
Yhteensä	140 pistettä

Valintakokeissa hakijan on saavutettava vähintään seuraavat valtakunnallisen suosituksen mukaiset pisteet: tekniikan alan valtakunnallisessa valintakokeessa 10 pistettä ja merenkulkualan erityiskokeessa 20 pistettä.

Jos ammattikorkeakoulu käyttää muita pisterajoja, ne ilmoitetaan erikseen hakukohteen tiedoissa.

10.1.1 Valintakoe

Merikapteenin suuntautumisvaihtoehdon valintakoe järjestetään seuraavasti: **27.5.2019** merenkulkualan erityiskokeen soveltuvuuskoe (testi) ja englannin kielen koe. Merenkulkualan erityiskokeen enimmäispistemäärä on 60 pistettä. Kokeen molempien osioiden pitää olla hyväksytyjä, jotta koe on hyväksytty. Osioiden enimmäispisteet ja valtakunnallisen suosituksen mukaiset hyväksymisrajat ovat: englannin kielen koe 25 pistettä (alin hyväksytty pistemäärä 10 pistettä) ja soveltuvuuskoe 35 pistettä (alin hyväksytty pistemäärä 10 pistettä). Hakija osallistuu merenkulkualan erityiskokeeseen korkeimman merenkulkualan hakutoiveensa mukaisessa merenkulkualan ammattikorkeakouluyksikössä.

Merenkulkualan insinöörin suuntautumisvaihtoehdon valintakoe sisältää tekniikan alan valtakunnallisen valintakokeen ja englannin kielen kokeen **29.5.2019**. Kokeeseen pitää osallistua joko Kymenlaakson tai Satakunnan ammattikorkeakoulun merenkulkualan yksikössä. Tekniikan alan valtakunnallisen valintakokeen sisältöä on selostettu insinööri- ja laboratorioanalytikkokoulutuksen yhteydessä. Merenkulkualan insinöörin suuntautumisvaihtoehdon englannin kielen kokeen enimmäispistemäärä on 60 pistettä (alin hyväksytty pistemäärä 20 pistettä).

10.1.2 Työkokemus

Merenkulkualan koulutukseen haettaessa työkokemuksesta saa enintään 40 pistettä. Merenkulkualan työkokemuksesta annetaan yksi piste jokaista yhden kuukauden jaksoa kohden.

Merenkulkualan työkokemukseksi *merikapteenin* koulutukseen hyväksytään hakuajan päättymiseen mennessä hankittu Liikenteen turvallisuusviraston, TraFin hyväksymä aluspalvelu meripalveluotteen mukaan ja puolustusvoimissa suoritettu aluspalvelu.

Merenkulkualan työkokemukseksi *merenkulkualan insinöörin* koulutukseen hyväksytään hakuajan päättymiseen mennessä hankittu Liikenteen turvallisuusviraston, TraFin hyväksymä aluspalvelu meripalveluotteen mukaan ja puolustusvoimissa suoritettu aluspalvelu. Lisäksi hyväksytään hakuajan päättymiseen mennessä hankittu konepajapalvelu konepajassa, jossa valmistetaan tai korjataan voimakoneita tai paineastioita, taikka telakalla tai voimalaitoksessa koneistojen tai putkistojen asennustehtävissä (asetus 166/2013).

Pisteitä saadakseen hakijan tulee merkitä työkokemuksen määrä hakulomakkeeseen täysinä kuukausina, kuitenkin siten, että merimiesrekisteriotteen mukaiset kuukaudet on kerrottu kahdella.

Työkokemuksen määrä ja laatu on pystyttävä osoittamaan todistuksin, jotka tarkistetaan valituiksi tulleilta. Ammattikorkeakoulu voi purkaa valinnan, mikäli työtodistuksia ei toimiteta ammattikorkeakoulun ilmoittamassa määräajassa tai hakija on antanut työkokemuksestaan virheellisiä tietoja.

10.2 Opiskelijavalinta suomen- ja ruotsinkieliseen monimuotototeutukseen

Yleinen hakukelpoisuus tutkintoon johtaviin koulutuksiin on kerrottu valintaperustesuositusten yleisessä osassa. Opiskelijavalinta suoritetaan hakukohteittain pelkkää valintakoetta käyttäen.

Valinnassa hakija voi saada enintään 100 pistettä ja alin hyväksyty pistemäärä on 20 pistettä. Valintapisteet voivat muodostua valintakoepisteistä, työkokemuksesta, haastattelusta jne. saatavista pisteistä. Kukin ammattikorkeakoulu ilmoittaa hakuinformaatiossaan osioiden sisällöt ja niiden tuottamat pisteet.

10.2.1 Valintakoe

Mikäli valintaan sisältyy valintakoe ja/tai haastattelu, kaikki hakukelpoiset hakijat kutsutaan valintakokeeseen ja /tai haastatteluun. Valintakoekutsut lähetetään vain sähköpostitse hakemuksessa ilmoitettuun sähköpostiosoitteeseen. Valintakokeen ja/tai haastattelun voi suorittaa ainoastaan hakukohteen ammattikorkeakouluissa. Osallistuessaan tähän valintakokeeseen ja/tai haastatteluun, hakija saa koetuloksen joka pätee ainoastaan kokeen järjestäneessä ammattikorkeakoulussa toteutettavan monimuotototeutuksena järjestettävän merenkulkualan koulutuksen opiskelijavalinnoissa. Valintakoetulos on voimassa kyseisen haun ajan.

Merenkulkualan monimuotototeutuksen koulutusta järjestävä ammattikorkeakoulu ilmoittaa hakuinformaatiossaan järjestämiensä valintakokeiden päivämäärät ja paikat.

10.3 Opiskelijavalinta vieraskieliseen päivätoteutukseen

Yleinen hakukelpoisuus tutkintoon johtaviin koulutuksiin on kerrottu valintaperustesuositusten yleisessä osassa. Opiskelijavalinta suoritetaan hakukohteittain pelkkää valintakoetta käyttäen.

10.3.1 Valintakoe

Valintapisteet muodostuvat valintakoepisteistä. Valintakokeessa hakija voi saada enintään 100 pistettä ja alin hyväksyty pistemäärä on 20 pistettä. Kukin ammattikorkeakoulu ilmoittaa hakuinformaatiossaan valintakokeen osioiden sisällöt ja niiden tuottamat pisteet.

Kaikki hakukelpoiset hakijat kutsutaan valintakokeeseen ja valintakokeen voi suorittaa ainoastaan hakukohteen ammattikorkeakoulussa. Osallistuessaan tähän valintakokeeseen, hakija saa koetuloksen, joka pätee ainoastaan kokeen järjestäneessä ammattikorkeakoulussa. Valintakoetulos on voimassa kyseisen haun ajan.

Merenkulkualan vieraskielistä koulutusta järjestävä ammattikorkeakoulu ilmoittaa hakuinformaatiossaan järjestämiensä valintakokeiden päivämäärät ja paikat.

10.4 Muita tietoja

10.4.1 Lääkärintodistus

Hyväksytyksi tulleen hakijan on toimitettava merimiesterveyskeskuksen antama lääkärintodistus ammattikorkeakoululle viimeistään **6.9.2019**. Lääkärintodistuksesta tulee käydä ilmi, että:

- henkilön näkö- ja kuulokyky sekä värinäkö ovat sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa säädettyjen vaatimusten mukaiset

- henkilö on terveydentilaltaan ja toimintakyvyltään soveltuva aiottuun tehtävään eikä hänellä ole sellaista vammaa tai sairautta, joka estää tai selvästi vaikeuttaa hänen työtään
- henkilö ei sairasta tautia, jonka voidaan olettaa pahenevan työssä tai vaarantavan muiden aluksella olevien terveyden taikka merenkulun turvallisuuden

Ammattikorkeakoulu voi perua hakijan opiskelupaikan, mikäli lääkärintodistusta ei toimiteta edellä mainitussa määräajassa tai hakijaa ei lääkärintodistuksen perusteella voida pitää merenkulkualan koulutukseen soveltuvana.

10.4.2 Opiskeluoikeuden peruuttaminen

Merenkulkualan koulutusta koskee Ammattikorkeakoululain (932/2014) 33 §, jonka mukaan opiskelijan opiskeluoikeus voidaan peruuttaa tapauksissa, joissa opintoihin sisältyy asiakasturvallisuutta taikka liikenteen turvallisuutta koskevia vaatimuksia ja opiskelija on osoittautunut opintoihin soveltumattomaksi

- vaarantamalla toistuvasti tai vakavasti opinnoissaan toisen henkilön terveyden tai turvallisuuden ja siten osoittautunut ilmeisen sopimattomaksi toimimaan opintoihin liittyvissä käytännön tehtävissä tai harjoittelussa
- on ilmeistä, että opiskelija ei terveydentilaltaan eikä toimintakyvyltään täytä opiskelijaksi ottamisen edellytyksiä
- opiskelija on hakuvaiheessa salannut sellaisen tiedon opiskeluoikeuden peruuttamista koskevasta päätöksestä, joka olisi voinut estää hänen valintansa opiskelijaksi

11 LIIKETALouden AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO

Liiketalouden ammattikorkeakoulututkintoon liittyvään koulutusvastuuseen kuuluvat seuraavat viisi-koulutusala, joita tämä suositus koskee:

1. Liiketalous
2. Liiketoiminnan logistiikka
3. Johdon assistenttityö ja kielet
4. Tietojenkäsittely

Suosituksessa on ensin kuvattu valintaperusteet suomen- ja ruotsinkieliseen koulutukseen ja sitten vieraskieliseen koulutukseen. Liiketalouden koulutusalaan kuuluu useita koulutuksia ja hakukohteita. Kunkin ammattikorkeakoulun omilta verkkosivuilta ja opintopolku.fi-palvelusta löytyvät tarkemmat tiedot koulutusten ajankohdista.

11.1 Opiskelijavalinta suomen- ja ruotsinkieliseen päivätoteutukseen

11.1.1 Opiskelijavalinta

Hakijat valitaan kolmella eri tavalla (ks. valintatavat valintaperustesuosituksen yleinen osa):

VALINTATAPA 1: VALINTAKOE

Valintakoe

40 pistettä

VALINTATAPA 2: KOULUMENESTYS JA VALINTAKOE (valintatavassa mukana vain ylioppilastutkinnolla hakevat)**Vaihtoehto 2B**

Koulumenestys	60 pistettä
Valintakoe	40 pistettä
Yhteensä	100 pistettä

VALINTATAPA 3: TODISTUSVALINTA (valintatavassa mukana vain ylioppilastutkinnolla hakevat)**Vaihtoehto 3B**

Koulumenestys	60 pistettä
---------------	-------------

Ammattikorkeakoulut määrittelevät hakukohdekohtaisesti, kuinka monta aloituspaikkaa osoittavat kuhunkin jonoon. Hakijalle on annettava selkeä kuva siitä, käyttääkö ammattikorkeakoulu todellisuudessa kaikkia valintatapoja.

Ammatillisella tutkinnolla, ammatti- ja erikoisammattitutkinnolla sekä ulkomaisella tutkinnolla hakevat sekä pelkän lukion oppimäärän suorittaneet voivat tulla valituksi vain valintatavasta 1. Ammattikorkeakoulut voivat varata osan valintatapa 1:n aloituspaikoista ammatillisen tutkinnon suorittaneille hakijoille. (Kiintiössä ovat mukana ammatillisen perustutkinnon, ammattitutkinnon, erikoisammattitutkinnon tai opisto- tai ammatillisen korkea-asteen tutkinnon suorittaneet).

Valintatapajonoista täytetään ensin valintatapa 3B, sitten 2B ja lopuksi 1.

11.1.2 Koulumenestyksen pisteytys**Valintatavat 3B ja 2B**

Koulumenestyspisteet muodostuvat ylioppilastutkintotodistuksen perusteella. Ylioppilastutkintotodistuksen arvosanat saadaan 1990 ja sen jälkeen valmistuneilta hakijarekisteriin suoraan ylioppilastutkintolautakunnalta.

A. Valinta ylioppilastutkintotodistuksen perusteella/liiketalous

Yo-tutkintotodistus	L/E	M	C	B	A
Äidinkieli *	20	19	17	12	10
Paras kieli (vieraat kielet ja toinen kotimainen) pitkä (lyhyt/keskipitkä)	20 (19)	19(18)	17(16)	12 (11)	10 (9)
Matematiikka (lyhyt tai pitkä) tai paras reaaliaineiden kokeista (ennen v. 2006 kirjoittaneilla reaali)	20	19	17	12	10

B. Valinta ylioppilastutkintotodistuksen perusteella/tietojenkäsittely

Yo-tutkintotodistus	L/E	M	C	B	A
Äidinkieli *	15	12	9	6	3
Paras kieli (vieraat kielet ja toinen kotimainen) pitkä (lyhyt/keskipitkä)	15 (12)	12 (9)	9 (6)	6 (3)	3 (1)
Matematiikka pitkä (lyhyt)	15 (12)	12 (9)	9 (6)	6 (3)	3 (1)
Paras reaali	15	12	9	6	3

* Äidinkielenä huomioidaan suomi, ruotsi, saame, suomi toisena kielenä ja ruotsi toisena kielenä. IB-tutkinnossa äidinkieltä vastaa A1-kieli, EB- ja RP-tutkinnoissa äidinkieltä vastaava kieli.

EB-, IB- ja Reifeprüfung-tutkintojen muuntokaavat löytyvät valintaperustesuosituksen yleisosiosta.

11.1.3 Valintakoe

Valintakokeisiin osallistuvat kaikki hakukelpoiset hakijat ilman erillistä kutsua. Ammattikorkeakoulut ilmoittavat hakuohjeissa tarvittavat tiedot valintakokeeseen osallistumista varten. Valintakoe tehdään valintaryhmän ylimmässä valintakoe-yhteistyötä tekevässä hakukohteessa, eikä valintakoepaikkaa voi vaihtaa. Ammattikorkeakoulut tekevät yhteistyötä, jossa samaan valintaryhmään kuuluvat koulutukset hyväksyvät sellaisenaan toisessa ammattikorkeakoulussa suoritetun valintakokeen. Hakijan on osallistuttava valintakokeen kaikkiin osiin. Valintakoe hylätään, jos hakija ei osallistu johonkin valintakokeen osaan.

Valintakokeesta on saatava vähintään 10 pistettä (maks. 40 pistettä). Mikäli jokin hakukohde poikkeaa tästä, se on mainittu alla ko. koulutuksen kohdalla. Valintakoetulos on voimassa kyseisen haun ajan.

- Liiketalouden koulutuksen** valtakunnallinen valintakoe järjestetään kevään yhteishaussa perjantaina 7.6.2019 klo 12.00. Kokeeseen liittyvä ennakkoaineisto on saatavilla jokaisen valtakunnallista koetta käyttävän ammattikorkeakoulun Internet-sivuilla 19.4. - 7.6.2019. Ennakkoaineisto ei saa olla mukana koetilanteessa.

Valtakunnallisessa liiketalouden valintakokeessa on kolme osaa: kirjoitelma tai haastattelu (10 p.), ennakkoaineistoon pohjautuvat monivalintatehtävät (15 p.) sekä loogista päättelyä ja matemaattista osaamista mittaava osa (15. p). Valintakoe kestää kaksi tuntia, mutta kokeeseen on varattava aikaa järjestelyineen kolme tuntia. Mikäli kokeeseen sisältyy haastattelu, kokeeseen on varattava koko päivä.

Liiketalouden valintakoeryhmään kuuluvat seuraavat koulutukset ja niissä käytetään samaa valintakoetta:

- Liiketalouden koulutus
- Kansainvälisen kaupan koulutus, Lahden ammattikorkeakoulu
- Palveluliiketoiminnan koulutus, Lahden ammattikorkeakoulu
- Myyntityön koulutus, Haaga-Helia ammattikorkeakoulu ja Turun ammattikorkeakoulu
- Myyntin ja visuaalisen markkinoinnin koulutus, Haaga-Helia ammattikorkeakoulu
- Finanssi- ja talousasiantuntijan koulutus, Haaga-Helia ammattikorkeakoulu

- g. Tiimiakatemia, Jyväskylän ammattikorkeakoulu
- h. Liiketoiminnan logistiikan koulutus Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu ja Turun ammattikorkeakoulu
- i. Liiketoiminnan data-analytiikka ja visualisointi koulutus, Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu
- j. Wellness-liiketoiminta, Savonia-ammattikorkeakoulu

2. **Tietojenkäsittelyn** koulutuksen valtakunnallinen valintakoe on kevään yhteishaussa torstaina 6.6.2019 klo 12.00. Kevään yhteishaussa tietojenkäsittelyn päivätoteutukseen hyväksytään myös tietojenkäsittelyn monimuotototeutuksen valintakoetulos. Tulos siirtyy niiden hakukohteiden kesken, jotka tekevät valtakunnallista valintakoeysteistyötä. Tietojenkäsittelyn koulutus muodostaa oman valintakoeryhmänsä. Ennakkoaineisto julkaistaan jokaisen valtakunnallista koetta käyttävän ammattikorkeakoulun Internet-sivuilla kevään haussa 6.5. -6.6.2019. Aineisto ei saa olla mukana kokeessa.

Kokeessa mitataan kaikille yhteisellä kirjallisella osuudella loogisen ajattelun ja ongelmanratkaisun taitoa (maks.15 p.) sekä ennakkoaineistoon pohjautuen uuden tiedon omaksumista (maks.15 p.). Kirjallisen osion lisäksi valintakokeessa mitataan motivaatiota ja soveltuvuutta alalle (maks.10 p.). Tämän osion jokainen valintakokeen järjestävä korkeakoulu toteuttaa parhaaksi katsomallaan tavalla esim. esseenä, haastatteluna tai näiden yhdistelmänä tai muulla sopivaksi katsomallaan tavalla. Kukin korkeakoulu julkaisee opintopolun valintaperustetiedoissa tarkemmat tiedot motivaatiota ja suuntautumista mittaavan osion muodosta viimeistään hakuaikana. Hakijan on saatava motivaatiota ja soveltuvuutta mittaavasta osiosta vähintään 4 pistettä ja koko valintakokeesta vähintään 12 pistettä voidakseen tulla valituksi.

11.2 Opiskelijavalinta suomenkieliseen monimuotototeutukseen

11.2.1 Opiskelijavalinta

Hakijat voidaan valita kahdella eri tavalla: (ks. valintatavat valintaperustesuositusten yleisestä osasta):

VALINTATAPA 1: VALINTAKOE

Valintakoe 70 pistettä

VALINTATAPA 4: VALINTAKOE JA TYÖKOKEMUS

Valintakoe 70 pistettä
 Työkokemus 30 pistettä
 Yhteensä 100 pistettä

Ammattikorkeakoulut määrittelevät hakukohdekohtaisesti, kuinka monta aloituspaikkaa osoittavat kumpaankin valintatapaan käyttäessään molempia. Hakijalle on annettava selkeä kuva siitä, käyttääkö ammattikorkeakoulu todellisuudessa näitä molempia tapoja. Valintavoista täytetään ensin valintatapa 4 ja sitten valintatapa 1.

11.2.2 Työkokemus

Ohjeet työkokemuspisteiden laskemiseen löytyvät valintaperustesuosituksen yleisosiosta kohdasta 1.6.

11.2.3 Valintakoe

Valintakokeisiin kutsutaan kaikki hakukelpoiset hakijat. Valintakoekutsut lähetetään sähköpostitse hakemuksessa ilmoitettuun sähköpostiosoitteeseen. Valintakokeesta on saatava vähintään 28 pistettä (maks. 70 pistettä). Valintakoetulos on voimassa kyseisen haun ajan. Ammattikorkeakoulut tekevät yhteistyötä, jossa samaan valintakoeryhmään kuuluvat koulutukset hyväksyvät sellaisenaan toisessa ammattikorkeakoulussa suoritetun valintakokeen. Hakijan on osallistuttava valintakokeen kaikkiin osiin. Valintakoe hylätään, jos hakija ei osallistu johonkin valintakokeen osaan.

1. **Liiketalouden koulutuksen** valintakoeryhmän valtakunnalliset valintakokeet järjestetään kevään yhteishaussa ke 22.5.2019 klo 12.00 ja Valtakunnallisessa liiketalouden koulutuksen valintakokeessa ovat seuraavat osat: kirjoitelma tai haastattelu (30 p.), ennakkoaineistoon pohjautuvat monivalintatehtävät (20 p.) sekä loogista päättelyä ja matemaattista osaamista mittaava osa (20 p.). Ennakkoaineisto julkaistaan jokaisen valtakunnallista koetta käyttävän ammattikorkeakoulun Internet-sivuilla kevään haussa 19.4. - 22.5.2019. Aineisto ei saa olla mukana koetilanteessa. Kirjallinen koe kestää kaksi tuntia, mutta kokeeseen on varattava aikaa mahdollisine haastatteluineen 3 - 6 tuntia.

Liiketalouden valintakoeryhmään kuuluvat seuraavat koulutukset ja niissä käytetään samaa valintakoetta:

- a. Liiketalouden koulutus
- b. Liiketoiminnan logistiikan koulutus, Lahden ammattikorkeakoulu

2. **Tietojenkäsittelyn** koulutuksen valtakunnallinen valintakoe on kevään yhteishaussa torstaina 6.6.2019 klo 12.00. Tietojenkäsittelyn koulutus muodostaa oman valintakoeryhmänsä. Kevään yhteishaussa tietojenkäsittelyn monimuotototeutukseen hyväksytään myös tietojenkäsittelyn päivätoteutuksen valintakoetulos. Tulos siirtyy niiden hakukohteiden kesken, jotka tekevät valtakunnallista valintakoeyhteistyötä. Ennakkoaineisto julkaistaan jokaisen valtakunnallista koetta käyttävän ammattikorkeakoulun Internet-sivuilla kevään haussa 6.5. - 6.6.2019 Aineisto ei saa olla mukana valintakokeessa.

Valintakokeessa mitataan kaikille yhteisellä kirjallisella osuudella loogisen ajattelun ja ongelmanratkaisun taitoa (maks. 20 p.) sekä ennakkoaineistoon pohjautuen uuden tiedon omaksumista (maks. 30 p.). Kirjallisen osion lisäksi valintakokeessa mitataan motivaatiota ja soveltuvuutta alalle (maks. 20 p.). Tämän osion jokainen valintakokeen järjestävä korkeakoulu toteuttaa parhaaksi katsomallaan tavalla esim. esseenä, haastatteluna tai näiden yhdistelmänä tai muulla sopivaksi katsomallaan tavalla. Kukin korkeakoulu julkaisee opintopolun valintaperustetiedoissa tarkemmat tiedot motivaatiota ja suuntautumista mittaavan osion muodosta.

Hakijan on saatava motivaatiota ja soveltuvuutta mittaavasta osiosta vähintään 8 pistettä ja koko valintakokeesta vähintään 25 pistettä voidakseen tulla valituksi.

11.3 Opiskelijavalinta vieraskieliseen päivätoteutukseen

11.3.1 Opiskelijavalinta

Hakijat voidaan valita kahdella eri tavalla: (ks. valintatavat valintaperustesuositusten yleisestä osasta):

VALINTATAPA 1: VALINTAKOE

Valintakoe 40 pistettä

VALINTATAPA 5: SAT-TESTI

Ammattikorkeakoulut ilmoittavat hakuohjeissa SAT-testin osiot joita se käyttää hakukohteessa valintaperusteena sekä mahdollisen alimman pisterajan joka hakijan tulee saavuttaa voidakseen tulla valituksi. Ainoastaan uusimuotoinen SAT-testi (maaliskuun 2016 jälkeen suoritettu) hyväksytään.

Virallinen SAT-tulosraportti tulee tilata suoraan testin järjestäjältä. Ammattikorkeakoulut voivat käyttää SAT-testituloksien keräämiseen myös sähköistä palvelua, josta tulostiedot ovat saatavilla. SAT-testissä jo olleiden tulee erikseen tilata testin järjestäjältä testitulos toimitettavaksi ammattikorkeakouluihin. SAT-testin tulokset tulee toimittaa kaikkiin niihin ammattikorkeakouluihin, jotka käyttävät kyseistä valintamenettelyä **10.4.2019 mennessä**. Hakijan itse tulostamia tai lähettämiä raportteja ei voida ottaa huomioon.

Ammattikorkeakoulut määrittelevät hakukohdekohtaisesti, kuinka monta aloituspaikkaa osoittavat valintatapoihin. Ylioppilastutkinnolla, ammatillisella tutkinnolla, ammatti- ja erikoisammattitutkinnolla sekä ulkomaisella tutkinnolla hakevat sekä pelkän lukion oppimäärän suorittaneet voivat tulla valituksi valintatavasta 5 ja valintatavasta 1. Valintatapajonoista täytetään ensin valintatapa 5, sitten valintatapa 1.

11.3.2 Valintakokeet

Valintakokeisiin kutsutaan kaikki hakijat. Valintakoe kutsut lähetetään sähköpostitse hakemuksessa ilmoitettuun sähköpostiosoitteeseen. Valintakoe tehdään valintaryhmän ylimmässä valintakoe yhteistyötä tekevässä hakukohteessa, eikä valintakoe paikkaa voi vaihtaa. Ammattikorkeakoulut tekevät yhteistyötä, jossa samaan valintakoe ryhmään kuuluvat hakukohteet hyväksyvät sellaisenaan toisessa ammattikorkeakoulussa suoritettua valintakokeen. Hakijan on osallistuttava valintakokeen kaikkiin osiin. Valintakoe hylätään, jos jokin osa jää tekemättä.

Valintakokeesta on saatava vähintään 10 pistettä (maks. 40 pistettä). Mikäli jokin koulutus poikkeaa tästä, se on mainittu alla ko. koulutuksen kohdalla. Valintakoetulos on voimassa kyseisen haun ajan.

Business-koulutusten valtakunnalliset valintakoe ryhmät keväällä 2019:

1. **valintakoe ryhmän 1** muodostavat kaikki ensimmäisen hakuajan (9.–23.1.2019) hakukohteet. Ryhmän 1 valtakunnallinen Suomen valintakoe on kevään yhteishaussa ke 10.4.2019. Ks. myös kohta 3.
2. **valintakoe ryhmän 2** muodostavat toisessa hakuajassa (20.3.–3.4.2019) mukana olevat hakukohteet. Ryhmän 2 valtakunnallinen Suomen valintakoe on kevään yhteishaussa to 11.4.2019.

3. **valintakoeryhmän 3** muodostavat FINNIPS-valintakoeysteistyötä tekevät ensimmäisen hakuajan Business -hakukohteet. Nämä hakukohteet ovat mukana myös valintakoeryhmässä 1 Suomen kokeen osalta. FINNIPS-ulkomaan kokeiden tulokset eivät kuitenkaan siirry tämän ryhmän 3 hakukohteiden ulkopuolelle.

Kokeeseen liittyvä ennakkoaineisto on saatavilla jokaisen valtakunnallista koetta käyttävän ammattikorkeakoulun Internet-sivuilla hakuajan alkaessa 2019. Valtakunnallista ennakkoaineistoa saa käyttää ainoastaan valtakunnallisissa valintakokeissa, mukaan lukien FINNIPS-kokeet ulkomailla. Samaa valtakunnallista ennakkoaineistoa ei saa käyttää ammattikorkeakoulujen Business-koulutusten mahdollisissa omissa valintakokeissa eikä erillishauissa.

Valintakoe koostuu seuraavista osista (min./maks.) pisteet: essee (3 p./10 p.), monivalintakysymykset (2 p./6 p.), matemaattis-loogista ajattelua mittaava osa (2 p./8 p.) ja haastattelu (3 p./16 p.). Essee ja haastattelu muodostavat valintakokeessa integroidun, hakijan englannin kielen taitoa mittaavan osan. Hakijan tulee saada kummastakin osiosta vähintään 3 p. Englannin kielen taitoa mittaava osa merkitään järjestelmään arviolla hyväksyty/hylätty.

Kokeessa mitataan opiskeluvalmiuksia ja tiimissä toimimista, suullista ja kirjallista ilmaisukykyä sekä matemaattis-loogista päättelykykyä. Tarkemmat tiedot löytyvät opintopolku.fi-verkkosivuilta.

Business Information Technology koulutuksen valtakunnallinen valintakoe on kevään yhteishaussa pe 12.4.2019. Koulutus muodostaa oman valintakoeryhmänsä. Valintakoe koostuu kolmesta osasta: Ennakkomateriaaliin perustuvasta kirjoitustehtävästä (min./maks. pisteet 2 p./10 p.), matemaattis-loogista päättelykykyä mittaavasta tehtävästä (min./maks. pisteet 6 p./20 p.) ja opiskeluvalmiuksia sekä englanninkielen taitoa mittaavasta ryhmäkeskustelusta tai haastattelusta (min./maks. pisteet 2 p./10 p.).

Kokeessa mitataan alalle soveltuvuutta, opiskeluvalmiuksia ja tiimissä toimimista, suullista ja kirjallista ilmaisukykyä sekä matemaattis-loogista päättelykykyä. Hakijoiden englanninkielentaito arvioidaan osana valintakoetta ja hakijan tulee suorittaa kaikki valintakokeen osiot hyväksyttävästi voidakseen tulla valituksi. Tarkemmat tiedot opintopolku.fi-verkkosivulla.

11.4 Opiskelijavalinta vieraskieliseen monimuotototeutukseen

11.4.1 Opiskelijavalinta

Hakijat voidaan valita kolmella eri tavalla (ks. valintatavat valintaperustesuositusten yleisestä osasta):

VALINTATAPA 1: VALINTAKOE

Valintakoe 70 pistettä

VALINTATAPA 4: VALINTAKOE JA TYÖKOKEMUS

Valintakoe 70 pistettä
 Työkokemus 30 pistettä
 Yhteensä 100 pistettä

VALINTATAPA 5: SAT-TESTI

Ammattikorkeakoulut ilmoittavat hakuohjeissa SAT-testin osiot joita se käyttää hakukohteessa valintaperusteena sekä mahdollisen alimman pisterajan joka hakijan tulee saavuttaa voidakseen tulla valituksi. Ainoastaan uusimuotoinen SAT-testi (maaliskuun 2016 jälkeen suoritettu) hyväksytään.

Virallinen SAT-tulosraportti tulee tilata suoraan testin järjestäjältä. Ammattikorkeakoulut voivat käyttää SAT-testituloksien keräämiseen myös sähköistä palvelua, josta tulostiedot ovat saatavilla. SAT-testissä jo olleiden tulee erikseen tilata testin järjestäjältä testitulos toimitettavaksi ammattikorkeakouluihin. SAT-testin tulokset tulee toimittaa kaikkiin niihin ammattikorkeakouluihin, jotka käyttävät kyseistä valintamenettelyä **10.4.2019 mennessä**. Hakijan itse tulostamia tai lähettämiä raportteja ei voida ottaa huomioon.

Ammattikorkeakoulut määrittelevät hakukohdekohtaisesti, kuinka monta aloituspaikkaa osoittavat kaikkiin valintatapoihin. Hakijalle on annettava selkeä kuva siitä, käyttääkö ammattikorkeakoulu todellisuudessa näitä kaikkia valintatapoja. Valintatapajonoista täytetään ensin valintatapa 5, sitten valintatapa 4 ja sitten valintatapa 1.

11.4.2 Työkokemus

Vieraskielisen koulutuksen monimuotototeutuksessa työkokemus lasketaan samoin kuin liiketalouden ja tietojenkäsittelyn vastaavan suomenkielisen ja ruotsinkielisen koulutuksen monimuotototeutuksessa.

11.4.3 Valintakokeet

Valintakokeisiin kutsutaan kaikki hakukelpoiset hakijat. Valintakoekutsut lähetetään sähköpostitse hakemuksessa ilmoitettuun sähköpostiosoitteeseen. Valintakokeesta on saatava vähintään 28 pistettä (maks. 70 pistettä). Valintakoetulos on voimassa kyseisen haun ajan. Mikäli ammattikorkeakoulut tekevät yhteistyötä, samaan valintakoeryhmään kuuluvat koulutukset hyväksyvät sellaiseen toiseen ammattikorkeakoulussa suoritettua valintakokeen.

AIKATAULULIITE

Kevään 2019 yhteishaku, todistusten ja liitteiden ym. toimitusaikataulu

AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTOON JOHTAVA KOULUTUS

Vaadittujen asiakirjojen on saavuttava perille ilmoitettuun määräaikaan mennessä (postileiman päiväys ei riitä). Koulutusalaakohtaiset poikkeavat päivämäärät ilmoitetaan erikseen korkeakoulujen hakusivuilla ja alakohtaisissa valintaperusteissa.

Asiakirja	Kevään hakuaika I 9.1. – 23.1.2019	Kevään hakuaika II 20.3. – 3.4.2019
<p>Suomalainen tutkinto:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Tutkintotodistuksen kopio tai oppilaitoksen myöntämä väliaikainen todistus valmistumisesta ja virallinen käännös toimitettava hakijapalveluihin 2) vuonna 1990 tai sen jälkeen valmistuneiden ylioppilaiden arvostamat 3) ennen vuotta 1990 valmistuneiden ylioppilaiden toimitettava todistuskopiot hakijapalveluihin 4) alkuperäisen tutkintotodistuksen tarkistus 	<ol style="list-style-type: none"> 1) ma 8.7.2019 klo 15 mennessä 2) saadaan suoraan ylioppilastutkintolautakunnalta 3) ke 30.1.2019 klo 15 mennessä 4) opintojen alkaessa 	<ol style="list-style-type: none"> 1) ma 8.7.2019 klo 15 mennessä 2) saadaan suoraan ylioppilastutkintolautakunnalta 3) ke 10.4.2019 klo 15 mennessä 4) opintojen alkaessa
<p>Kansainvälinen ylioppilastutkinto (IB, EB, RP):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) tutkintotodistuksen kopio ja virallinen käännös toimitettava hakijapalveluihin (* = hakukautena valmistuvat toimittavat Predicted Grades tai vastaavan todistuksen) 2) Hakukautena RP- ja EB- tutkintoon valmistuvat toimittavat kopion lopullisesta todistuksestaan (IB-tutkintoon valmistuvat toimittavat loppuarvosanat transcript of grades). 	<ol style="list-style-type: none"> 1) ke 30.1.2019 klo 15 mennessä * ke 10.4.2019 klo 15 mennessä 2) pe 12.7.2019 klo 15 mennessä 	<ol style="list-style-type: none"> 1) ke 10.4.2019 klo 15 mennessä 2) pe 12.7.2019 klo 15 mennessä

3) alkuperäisen tutkintotodistuksen ja virallisen käännöksen tarkistus	3) opintojen alkaessa	3) opintojen alkaessa
Ulkomainen tutkinto:		
1) Tutkintotodistuksen kopio tai oppilaitoksen myöntämä väliaikainen todistus valmistumisesta ja virallinen käännös toimitettava hakijapalveluihin	1) ke 30.1.2019 klo 15 mennessä	1) ke 10.4.2019 klo 15 mennessä
2) alkuperäisen tutkintotodistuksen ja alkuperäisen virallisen käännöksen tarkistus	2) opintojen alkaessa	2) opintojen alkaessa
Työtodistukset:		
1) työkokemuksen oltava hankittuna	1) 31.7.2019 mennessä	1) 31.7.2019 mennessä
2) työtodistuksien kopiot toimitettava hakijapalveluihin	2) ma 8.7.2019 klo 15 mennessä	2) ma 8.7.2019 klo 15 mennessä
3) alkuperäisten työtodistusten tarkistus	3) opintojen alkaessa	3) opintojen alkaessa
Pakolaisen tai pakolaiseen rinnastettavassa asemassa olevan hakijan turvapaikkapäätös tai oleskelulupa suojelun perusteella on toimitettava hakijapalveluihin	ke 30.1.2019 klo 15 mennessä	ke 10.4.2019 klo 15 mennessä
Ennakkotehtävät on toimitettava (ks. korkeakoulun nettisivut/Opintopolku)	ammattikorkeakoulun ilmoittamaan määräaikaan mennessä	ammattikorkeakoulun ilmoittamaan määräaikaan mennessä
Harkinnanvarainen hakija: korkeakoulun määrittelemät liitteet toimitettava korkeakouluun (ks. korkeakoulun nettisivut/Opintopolku)	ke 30.1.2019 klo 15 mennessä	ke 10.4.2019 klo 15 mennessä
Esteettömyys opiskelijavalinnoissa: hakemus valintakokeen erityisjärjestelyistä toimitettava korkeakouluun (ks. korkeakoulun nettisivut/Opintopolku)	ke 30.1.2019 klo 15 mennessä	ke 10.4.2019 klo 15 mennessä
Varsinaiseen valintaan vaikuttavien työkokemustietojen muutokset ilmoitettava hakijapalveluihin	to 2.5.2019 klo 15 mennessä	pe 24.5.2019 klo 15 mennessä

YLEMPÄÄN AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTOON JOHTAVA KOULUTUS

Vaadittujen asiakirjojen on saavuttava perille ilmoitettuun määräaikaan mennessä (postileiman päiväys ei riitä). Koulutusaloittaiset poikkeavat päivämäärät ilmoitetaan erikseen korkeakoulujen hakusivuilla ja alakohtaisissa valintaperusteissa.

Asiakirja	Kevään hakuaika I 9.1. – 23.1.2019	Kevään hakuaika II 20.3. – 3.4.2019
Suomalainen tutkinto: 1) tutkinnon oltava valmis ja tutkintotodistuksen kopio toimitettava hakijapalveluihin (* = hakukautena valmistuvat) 2) alkuperäisen tutkintotodistuksen tarkistus	1) ma 8.7.2019 klo 15 mennessä 2) opintojen alkaessa	1) ma 8.7.2019 klo 15 mennessä 2) opintojen alkaessa
Ulkomainen tutkinto: 1) tutkinnon oltava valmis ja tutkintotodistuksen kopio ja virallinen käännös toimitettava hakijapalveluihin (ei koske hakukautena valmistuvia) 2) hakukautena valmistuvan ulkomaisen tutkintotodistuksen kopio ja virallinen käännös on toimitettava hakijapalveluihin 3) alkuperäisen tutkintotodistuksen ja alkuperäisen virallisen käännöksen tarkistus	1) ke 30.1.2019 klo 15 mennessä 2) ma 8.7.2019 klo 15 mennessä 3) opintojen alkaessa	1) ke 10.4.2019 klo 15 mennessä 2) ma 8.7.2019 klo 15 mennessä 3) opintojen alkaessa
Työtodistukset: 1) työkokemuksen oltava hankittuna 2) työtodistuksien kopiot toimitettava hakijapalveluihin 3) alkuperäisten työtodistusten tarkistus	1) 31.7.2019 mennessä 2) ma 8.7.2019 klo 15 mennessä 3) opintojen alkaessa	1) 31.7.2019 mennessä 2) ma 8.7.2019 klo 15 mennessä 3) opintojen alkaessa
Pakolaisen tai pakolaiseen rinnastettavassa asemassa olevan hakijan turvapaikkapäätös tai oleskelulupa suojelun perusteella on toimitettava hakijapalveluihin	ke 30.1.2019 klo 15 mennessä	ke 10.4.2019 klo 15 mennessä

Ennakkotehtävät on toimitettava (ks. korkeakoulun nettisivut/Opintopolku)	ammattikorkeakoulun ilmoittamaan määräai- kaan mennessä	ammattikorkeakoulun ilmoittamaan määräaikaan mennessä
Esteettömyys opiskelijavalinnoissa: hakemus valintakokeen erityisjärjes- telyistä toimitettava hakijapalveluihin (ks. korkeakoulun nettisivut/Opintopolku)	ke 30.1.2019 klo 15 mennessä	ke 10.4.2019 klo 15 mennessä
Hakukelpoisuuteen vaikuttavien työkokemustietojen muutokset ilmoi- tettava hakijapalveluihin	ke 30.1.2019 klo 15 mennessä	ke 10.4.2019 klo 15 mennessä